

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, VASÁRNAP, 1924 november 9.

308. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

A magyar analfabéták tanítása

A Bácsmegyei Napló akciója

A Bácsmegyei Napló tovább halad azon az uton, amelyet a törvényesség, a magyarság érdeke s az emberi kultúra örök szempontjai jelölnek ki.

Többször írtunk már arról, hogy a magyarság politikai szervezeteinek megalkotása a kisebbségi feladatnak csak egy részét teszi ki. A politikai szervezet természetesen létszükséglete a magyarságnak, de a politikai szervezete megalkotása nem végcél. A magyar élet teljessé tételéhez a magyarságot csak részben segíti az az erő, ami politikai elhatározásaiban és cselekedeteiben megnyilatkozik. A magyar életnek nemcsak politikai, de — s talán főként — gazdasági és kulturális feladatai is vannak. Az állampolgári egyenlőség nemcsak a választójog egyenlőségét jelenti, hanem a gazdasági harc egyenlő feltételeit is s a nyelvhez és kulturához való ragaszkodás egyenlő jogát is. A kisebbségi küzdelemnek csak egy oldala politikai küzdelem. A kisebbségi küzdelemben a kulturharc, a gazdasági verseny szociális törekvésekkel egyesül.

Többször rámutattunk már arra is, hogy a magyarságnak társadalmi uton kell pótolnia azokat a hiányokat, melyeket életében az államhatalmi támogatás elmaradása okoz. A törvény keretei között, az alkotmányosság talaján a magyarságnak magának kell megalkotnia gazdasági és kulturális életének jobb feltételeit. Ha a politikai küzdelem egy uton járhat ekkor vállvetett munkával, testvéri láncban kell vállalni és teljesíteni a magyar élet feladatait. De ha a politikai mozgalom erő kifejtését akár belső, akár külső okok megbénítják, a magyar társadalomnak a politikai küzdelem fegyverei nélkül is folytatni — fájdalom, még csak arról beszélhetünk: megkezdeni — kell a munkát.

A legelső feladatok közé tartozik: a magyar analfabéták tanítása. Senki nem kifogásolhatja azt a munkát, amivel írni-olvasni nem tudókat megtanítjuk betűvetésre s ezzel a kultúréletnek legalább legelső szintjére emeljük fel őket s felruházzuk őket a gazdasági küzdelemnek legprimitívebb fegyvereivel. Nem kell felsorolni azokat az okokat, amelyek a magyar iskoláztatást megnehezítik. A magyaroknak sokkal nagyobb százaléka marad a kulturáltság sötétjében, mint amennyit a statisztika számai eddig mutattak

A magyarság iskolán kívüli oktatásának ügye nem várhat addig, amíg arról a magyarság nehezen nekilendülő társadalmi mozgalmá gondoskodni tud, vagy amíg a politikai szervezete nem érleli ki magából azokat az intézményeket, melyeknek feladata a magyar kultúra ellátatlanjainak a kultúra elemeiben való részvételének lesz. Minden késelelem a magyarok százait itéli kulturáltságra és szegénységre.

A Bácsmegyei Napló híven eddigi munkájához s híven az örök emberi kultúra parancsához, elhatározza, hogy megkezdi a magyarok iskolán kívüli oktatásának megkezdését. Az első feladat az, hogy mindenki, aki tanulni akar,

tanítóhoz jusson. A Bácsmegyei Napló a Vajdaság minden olyan községébe magyar tanítókat küld, amelyben legalább husz tanuló jelentkezik. Magunk fogjuk elvégezni a szervezés munkáját, de addig is felhívjuk a jugoszláviai magyar intelligencia tagjait: karolják fel, tegyék magukévá a magyarság iskolán kívüli oktatásának nemes és önzetlen ügyét. Csak az a kötelesség hárul rájuk, hogy számbavegyék azokat a magyar írástudatlanokat, akik meg akarják tanulni az ABC-t. A többi a mi munkánk lesz. Mi küldjük a tanítót, mi gondoskodunk a tanításról. Természetesen a tanítás teljesen ingyenes lesz, annak költségeit egyedül és kizárólag a Bácsmegyei Napló fedezi.

Ha ez az akció sikerrel jár, folytatni fogjuk a munkát s meg fogjuk szervezni a magyar szabad liceumokat is, melyek az

egy-két elemi osztályt végzettek továbbképzésével fognak foglalkozni. Ez azonban már későbbi feladat. Először írásra és olvasásra kell megtanítani azokat, akik az iskolában nem szerezhették meg ezeket a legegyszerűbb ismereteket sem s akik a mi akciónk nélkül örök robotosai maradnának a szegénységnek és kulturáltságnak. Azokon a téli kurzusokon, amelyeken az írástudatlanokat megtanítják írni-olvasni, az államnyelvet is oktatni fogják, mert minden jugoszláviai magyarnak érdeke, hogy megértse az állam hivatalos nyelvét s megtudja magát értetni sorsának intézőivel. Hisszük, hogy ebben a törekvésünkben magunk mellett fogjuk találni a kultúra minden igazi barátját s minden igaz magyar intellektuel részt fog magának követelni ebben a nemeshivatásu munkában.

A jövő héten oszlatják fel a nemzetgyűlést

A minisztertanács már döntött a parlament összehívásának idejéről — Kinevezték az új főispánokat — A Radics-párt nem tartja meg gyűléseit — A radikális- és független demokrata-párt közös listával vesz részt a választásokon

Panamával vádolják a Davidovics-kormány klerikális minisztereit

Szombaton csendesebb napja volt a belpolitikának. A képviselők legnagyobb része, különösen az ellenzék sorából, elutazott Beogradból és csak őrszemek, nagyjából demokrátaik, maradtak a fővárosban. A radikálisok viszont még teljes számban együtt vannak, szombaton azonban klubülést nem tartottak.

Az új kormány délelőtt minisztertanácsot tartott, amelynek lefolyásáról nem informáltak a nyilvánosságot.

Új politikai államtitkárok

Délelőtt elfoglalták hivatalukat az új politikai államtitkárok is. Belügyminiszteri államtitkár ismét Wilder Venceszlav volt államtitkár lett. Az agrárreform-minisztérium államtitkárává Andrić Vlado boszniai radikális képviselőt nevezték ki és azt hiszik, hogy Andrićesal fogják rövidesen a még üresedésben levő agrárreform-miniszteri tárcát betölteni. Az agrárreform-minisztériumot a boszniai radikálisok már régóta a saját számukra igénylik, hogy a boszniai muzulmán bégek birtokain is végrehajtsák a földbirtokreformot.

Nincsic és Marinkovic tanácskozása

Nincsic Momcsillo dr. külügyminisztert szombat délelőtt felkereste hivatalában elődje, Marinkovic Vojia, hogy Nincsicet informálja azokról a bizalmas természetű diplomáciai tárgyalásokról, amelyeket minisztersége alatt folytattak. Így a tanácskozáson szóba kerültek az S. H. S. királyság és Olaszország közt Yelencében most folyó tárgyalások

is. Nincsic külügyminiszter már Beogradba hívta a jugoszláv delegáció vezetőjét, Ribarzs Ottokárt, hogy a tárgyalások eddigi eredményéről informálódjék és a delegációnak további utasításokat adjon.

Készülődnek a választásokra

A kormánypartok mindenütt egyetemes listával lépnek fel. Erre nézve már végleges a megállapodás a radikális-párt és a független demokraták között. Ez az elhatározás azonban a Vajdaságra nézve alig lesz keresztülvihető a vajdasági radikális képviselők magatartása miatt, akik a legélesebben ellenzik azt a tervet, mely őket a független demokratákkal egy listára kényszerítené.

Kinevezték az új főispánokat

A belügyminiszter szombat este kihallgatáson volt a királynál. Ez alkalommal írta alá az uralkodó a belügyminiszter által a főispáni kinevezésekről eléje terjesztett ukázt. Az ukáz a legtöbb szerbiai, dalmáciai, szlovéniai és horvátországi főispáni állás betöltéséről intézkedik. Aláírta az uralkodó Alekszjevics Mitának a beogradi főispáni állásra történt kinevezését is. Alekszjevics előreláthatólag át fogja venni a belügyminisztérium B. B. B. ügyosztályának vezetését is. A bácskai kerület főispánját még nem nevezték ki a király.

A kormányzó pártok első manifesztációja

Az uralkodó szombaton este kihallgatáson fogadta Zserjav erdő-

ügyi minisztert is. A kihallgatás után Zserjav Pribiesceviccel folytatott megbeszélést a ljubljana-i népgyűlés megtartásáról. Ljubljanaiban ugyanis a kormányzó pártok együttes népgyűlést rendeznek. Ez a népgyűlés lesz a kormányt támogató pártok első együttes szereplése az ország nyilvánossága előtt.

A parlament összehívása

A minisztertanács szombat délután ülést tartott, amelyen különböző reszortügyeken kívül a parlament összehívásáról is tárgyaltak.

A minisztertanács határozatáról semmi nem szivárgott ki. Az egyik verzió szerint a parlamentet november 10-ikére hívják össze, amelyen felolvassák a feloszlatastról szóló királyi ukázt. Más oldalról az a hír, hogy a parlamentet csak 15-ére hívják egybe.

Panamavád a volt erdőügyi miniszter ellen

A független demokraták vádemelésre készülnek a Davidovics-kormány néhány volt klerikális-párti minisztere ellen és az egyes miniszteriumokban máris intenzív munka folyik annak megállapítása végett, hogy történtek-e visszaélések. Arról beszélnek a közlekedésügyi minisztériumban, hogy már nyomra is jöttek egy nagyobb szabású panamának. Megállapították, hogy Szusnik volt közlekedésügyi miniszter négyezer vagont engedett át a Zadrúzna Zvezda nevű nagy szlovéniai fogvasztási szövetkezetnek, a klerikálisok egyik legerősebb gazdasági intézményének, amelynek Korosec az elnöke. A négyezer vagont a

passzív vidékeknek gabonával való ellátása címén engedte át a miniszter a szövetségnek és a küldemények számára negyven százalékos tarifaengedményt adott. Megállapítást nyert, hogy a szövetséget a fuvarlevelekkel kereskedést folytatott és azokat darabonként 500 dinárral nyíltan árusította mindenkinek. A független demokraták a bizonyítékok beszerzése végett egy kereskedőt küldtek a szövetséghez, aki vásárolt is öt fuvarlevelet. Ezen az alapon Zsarjev erdőügyi miniszter, a szlovéniai demokrata-párt elnöke felhívta a ljubljani rendőrség figyelmét a visszaélésre, hogy a nyomozást ebben az ügyben lefolytassák.

A Radics-párt nem tart gyűléseket

Zagrebból jelentik: A Radics-párt vasárnapra a boszniai Bihácsra nagy népgyűlést hívott össze, amelynek megtartásáról azonban a kormányváltozás miatt elálltak. Radicsék hír szerint egyetlen gyűlésüket sem tartják meg, mert azoknak betiltásától, vagy szétzavarásától tartanak. A horvát köztársasági parasztpárt vezetősége a választási agitációt nem népgyűléseken, hanem bizalmas konferenciákon és házról-házra való agitációval akarja megszervezni.

A zagrebi tartományi főnökség belügyi osztályát likvidálják

Beogradból jelentik: A zagrebi tartományi főnökség élére újonnan kinevezett dr. Mojsilovicnak az a feladata, hogy ismét likvidálja a tartományi főnökség belügyi osztályát. A kormány ezzel leépíti azokat a szerveket, amelyeket a Davidovics-kormány állított fel.

A külügyminisztérium sajtó-osztályának új vezetője

Beogradból jelentik: A külügyminisztérium sajtóosztályának főnökévé kinevezték Ivkovic Milos irattári igazgatót, volt sajtófőnököt.

Az olasz sajtó támadása a jugoszláv kormány ellen

Vihar egy hajózási rendelet körül

Rómából jelentik: Zára városának képviselője, Dudan interpellációt intézett Mussolini miniszterelnökhöz, a külügyminiszterhez és a tengerészeti miniszterhez a jugoszláv kormányhoz június 20-án kibocsátott és a hivatalos lap október 8-iki számában megjelent rendelete miatt, amely szabályozza az idegen hajók tartózkodását az S. H. S. királyság területéhez tartozó vizeken. Az interpelláció rámutat a rendeletnek arra a következményére, hogy például az olasz hadihajók vagy az olasz királyi Jacht-klub hajói, amelyek Zára városába igyekeznek, hét nappal előzőleg kötelesek jelezni ebbeli szándékukat és esetleg elutasításban részesülhetnek a jugoszláv

hatóságok részéről, amelyek a hajók kikötését megtagadhatják.

Az olasz sajtó az interpelláció alkalmából a legélesebb kommentárokat fűzi a beogradi kormány rendeletéhez. A »La Gazetta di Venezia« a jugoszláv-olasz konferencia egyik olasz tagjának a következő nyilatkozatát közli:

— Ez a dekrétum törvénytelen és ellenkezik a nemzetközi joggal. Meglepő, hogy az olasz kormány megvárta annak nyilvánosságra hozatalát és megvárta, hogy egy képviselő leplezze le a nemzet előtt ezt a jogtalanságot. A dekrétum hatása alatt tanácsolhatnám a velencei konferencia felfüggesztését, sőt esetleg annak megszakítását is.

A leleményes szubotcai adóhivatal

A Lloyd tiltakozó gyűlése fegyelmi vizsgálatot fog követelni a jogtalanul eljáró adóhivatali tisztviselők ellen

Megirtuk, hogy a szubotcai pénzügyigazgatóság utasítására a városi adóhivatal megszüntette a koronaértékben egyszer már kirótt harmadosztályú kereseti adónak dinárértékben való újbóli behajtását. A pénzügyigazgatóság intenciója azonban csak a harmadosztályú kereseti adóra nézve járt eredménnyel, míg a községi pótdadó követésénél a városi adóhivatal folytatja a négyszeres beszédét.

A harmadosztályú kereseti adó behajtásánál a városi adóhivatal csak végrehajtó közege a pénzügyigazgatóságnak és ezért kénytelen volt engedni a pénzügyigazgatóság felszólításának. A községi pótdadó szedése azonban már a városi adóhivatal hatáskörébe tartozik és ezért ennek az adónak a kirovásánál az

adóhivatal nem alkalmazkodik a pénzügyigazgatóság utasításához. A kereseti adó helyett tehát az 1924. évre szóló községi pótdadót szedi a négyszeres összegben, ami még súlyosabban érinti az adózókat, mert a községi pótdadó lényegesen magasabb a harmadosztályú kereseti adónál.

A városi adóhivatal a négyszeres pótdadó szedésével ugyanolyan szabálytalanságot követ el, mint amilyen tévesen értelmezte az adótörvényt, amikor a harmadosztályú kereseti adó négyszeres összegét akarta behajtani. A két adónem ugyanis szoros összefüggésben van egymással, miután a községi pótdadót a harmadosztályú kereseti adó után szedik. Tekintettel azonban arra, hogy a harmadosztályú kere-

seft adót 1920. óta nem vetették ki bizottságilag, a városi adóhivatal minden törvényes felhatalmazás nélkül kisajdította magának az adó-kivető bizottságok hatáskörét — mint azt maga a pénzügyigazgatóság is megállapította — és még tetézi ezt az eljárást azzal, hogy évek óta a ki sem vetett, de önkényesen feltételezett harmadosztályú kereseti adó után szedi a községi pótdadót. A városi adóhivatal közgei önkényesen megállapítják, hogy mennyi lenne a kereseti adó, ha azt az adó-kivető bizottságok vetnék ki és ezután az így megállapított kereseti adó után szedik a városi pótdadót.

A négyszeres pótdadó szedésére nézve kérdést intéztünk a városi adóhivatal vezetőihez, akik kijelentették a Bácsmegyei Napló munkatársának, hogy a városi költségvetésbe a dinárértékben számított harmadosztályú kereseti adó után járó községi pótdadó bevétele van előirányozva és éppen ezért állapították meg az 1924. évre a községi pótdadót csak 245 százalékban. Az adóhivatal vezetőinek kijelentése szerint kénytelen most ezt a négyszeres pótdadót szedni, hogy elérje a költségvetésben előirányzott bevételt.

A városi adóhivatal eljárásába a szubotcai kereskedők természetesen nem nyugszanak bele és a Lloyd vasárnap délelőtt megtartja tiltakozó gyűlést, amelyen indítványozni fogják, hogy a város indítson fegyelmi eljárást a jogtalanul eljáró adóhivatali tisztviselők ellen. A tiltakozó gyűlésnek ezt a határozatát küldöttség fogja a főispán és polgármester tudomására hozni, annak kifejtésével, hogy úgy a harmadosztályú kereseti adó tervezett behajtása, mint a most folyó községi pótdadó-szedés törvényellenes. A Lloyd az akció sikere érdekében felhívja a kereskedőket, hogy a vasárnap délelőtt tíz órakor megtartandó tiltakozó gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Hűség

Irta: Stella Adorján

Hárman laktak a rozoga, szellős padlásszobában. Muskátli Bence volt pincér, levitézlett portás, egykori parkettáncos és földkörüli utazó volt a bérlió egyuttal a feje a háromtagú családnak. Bölcs nyugalommal szemlélte a világ folyását, elvből nem dolgozott mást, minthogy felügyelt a család többi tagjaira. A második családtagot Bodrinak hívták, foglalkozására nézve drótszörű foxi, a szép-nemhez tartozott és mindig vígan csóválta a farkát. Micurkának hívták a harmadik családtagot, mint a neve is mutatja, cirnoscica, egyetlen jóbarátja Muskátlinak és a Bodrinak. Ők hárman igen összetartottak. Egykor régen volt egy negyedik családtag is, Bertának hívták és arról volt nevezetes, hogy minden kezügyvébe akadó tárgyat a Muskátli feléhez vágott. Ezek a tárgyak gyakran célt tévesztve, Bodrit vagy Micurkát érték, miért is a két jóbarát ószinte undorral viseltetett Berta iránt, aki különben a ház urnöve volt. Kő esett le a szívükről, amikor a gazdájuk a levélhordóval ráttakapta Bertát és kidobta a padlásszobából.

— Növeljétek nem állok szóba — mondta ekkor Muskátli — mind csalfa ahány van ezen a világon. Egy sincs hű köztük.

Muskátli szavának is állt és ettől kezdve hárman éltek együtt boldog békeségben. A szobában található tárgyak nem repültek többet, igaz viszont, hogy alig volt tárgy a szobában. Muskátli rendre mindent eladogatott. Mint családfelelősnek gondoskodnia kellett a családról és ennek a kötelezettségének nem tudott másképpen eleget tenni, minthogy mindent eladott. Egy év óta nem volt mit elkötvavetvélni. Muskátli tehát a családfelelős tisztségéről lemondott. Mint soron következő, Bodri lett a családfelelős.

Hogy ezt hogy csinálta? Igazán egyszerűen. Először is gyakran érték családi örömkör és ilyenkor az úszulított kis foxik — Muskátli vigyázott rá, hogy

csak fajtiszta foxik udvaroljanak Bodrinak — nagyon jó áron keltek el és biztosították a család létminimumát. Sajnos, csak rövid időre, mert enni mindhármuknak naponta kellett, viszont Bodri, bármilyen szorgalmas családfelelős volt is, csak a természet által megszabott keretek között tudott eleget tenni anyai kötelezettségének. Nem is a kis Bodrikból tartotta fenn Bodri a családot, hanem egészen furcsa és mégis egyszerű módon: a szép kutyát Muskátli eladta és ebből élt. Hogyan lehet abból megélni? Kérdezheti mindenki, aki nem ismeri Muskátli vagy Bodrit. Kínőnőn — hangzik a beavatottak felelete. Muskátli ugyanis hetenként átlag kétszer eladta a Bodrit és Bodri hetenként ugyan-csak átlag kétszer visszazokott a gazdáijához.

Ők ketten nagyszerűen értették ezt a családot. Nem volt a városnak olyan távoli pontja, ahova Bodrit ne adta volna már el jó gazdája. És Bodri a kiapadhatatlan pénzforrás, visszazokott. Minden akadályon, becsukott kapun, villamos- és autóbérgázoláson és sinter-veszélyen keresztül haza szaladt, lementkezett a gazdáijánál, aki megsimogatta és elindult vele új vevőt keresni. A vevő, akármilyen keveset ígért érte, a kutya az övé lett. Igaz, hogy csak rövid ideig. Mert ahogy szeret tehet, rohant vissza Muskátlihoz, akit igazi kutyahűséggel szeretett. És ilyenkor friss pénzzel a zsebben, nagyon örvendett a visszatért Bodrinak Muskátli és Micurka. A család fő nagvokát tapsolt a tenyerébe. Micurka pedig dorombolva dörögölözött a megtért cimborához.

— Milyen jó, hogy nincs asszony a házban — sóhajtott fel Muskátli — legalább nem rontja el ezt a mesés hangulatot. Mert a nő az elrontója a földi békeknak.

Egyszer baj történt Bodrival. Eladta egy gazdag kereskedő feleségének és az eb harmadnapra se tért vissza. Ez nem szokott előfordulni. Muskátli határozottan ideges lett és Micurka is türelmetlenül miákkolt a jóbarát után. Negyednapnál tovább nem bírta ki Mus-

kátli a bizonytalanságot. Felkereste Bodri új tulajdonosát.

— Mit akar, jó ember? — kérdezte az asszony.

— Nagysága, ne haragudjon — válaszolt könnyek között Muskátli —, de szeretném még egyszer a volt kutyámat látni. Nagyon a szívemhez nőtt az a dög.

Az asszony elnevette magát.

— Szép magától ez a ragaszkodás. Bodri most meg van kötve. Rosszul viselte magát.

— Megkötötték? — kérdezte Muskátli rémülten. — Az én kutyámat? Hát akkor hogy teljesítse a kötelességét?

— Miféle kötelességét? Muskátli zavarba jött.

— Ugy értem, hogymint házörző, hogy teljesítse a kötelességét?

— Muszáj volt megkötönni. Le akarta haragolni a kanári nyakát.

— Muskátli megcsóválta a fejét.

— Einve, einve — gondolta magában —, ha ilyen vicceket csinál, persze, hogy megkötök.

Bodri rettenetesen szegvelte magát, amikor meglátta a gazdáját. Bocsnát-kérően nézett a kőtelre, mint aki azt mondja, hogy pardon, én nem tehetek róla, ez vis maior...

Muskátli megszólalt:

— Nagyon szeretném, nagysága, ha nem tartaná sokáig megkötve, fáj a szívem érte.

— Mád kiengedem, ha jól viselt magát — szölt az asszony. Aztán hozzátette: — de nagyon ragaszkodik maga ehhez az ebhez.

— Édes testvérem volt ez nekem, nagysága. — felelt Muskátli hamis nábosszal.

— No nem baj — szölt az asszony kegyesen —, majd ha lesznek kis kutyák között, el, kap maga is egyet.

Erre már elszomorodott a jó Muskátli. Hogyan? Hát az is lehet, hogy a Bodri másutt fadzik meg és nem nála? És talán más fogja árulni a kis foxikat. Illedelmesen elkészönt és busan ballagott hazafelé.

Kora hajnalban tanácsadásra ébredt. Izzagottan nyitott ajtót. Valóban a Bodri érkezett meg vonítva és ficánkolva. A

szájában finom tollacsokák sárgállottak, bizonyosságul annak, hogy Bodri távozása előtt nem feleltett ol bosszút állani a kanárin.

Pár hétig nyugodtan telt az idő. A családfelelős néhányszor gazdát cserélt és mindannyiszor még aznap haza érkezett. Nem akart Muskátlinak felesleges izalmat okozni. Egyszer aztán egy külvárosi villába került és napokig nem jelentkezett.

— Talán eltévesztette az utat — aggodott Muskátli és negyednap meglátogatta Bodri új tulajdonosát.

— Biztosan megkötve tartják. — vizsgáltatta magát, amikor szívdobogva beállított a villába. A nyitott ajtón keresztül szines parkba ért. Tavasz volt. A fák fiatalos pompával ragyogtak. Muskátli óvatosan ment előre a gondozott ösvényen. Egyszerre csak maidnem gyökereket vert a lába. Az egyik szines virággrup körül ott hancurozott Bodri egy másik tarka kutyával a legnagyobb egyvetértésben. Muskátlinak a szívébe nyilallott a fájdalom.

— Bodri! Bodri! — kiáltotta haragosan.

Bodri a neve hallatára felkapta a fejét, udvariasságból egyvet-kettőt csóválta a farkával, aztán tovább ugrándozott a másik kutyával. Az is felkapta a fejét és vakkantott egyet. Muskátli jól szemlélve vette. Helyes kis bull volt, az erősebb nehezhez tartozott.

— Bodri! Bodri! — kiáltott méhegy-szer.

Bodri rá se hederített. Tovább szórakozott a Bullival. Muskátli kétségbe volt esve.

— Hiszen ebből a barátságából érték-telen, korcs foxik fognak születni! — aggodalmaskodott. Aztán eszébe jutott, hogy hiába kinozza magát, Bodri nem tér már vissza, hiszen ha haza akart volna menni, nyitva áll a kapu. Mély szomorúsággal a lelkében ballagott haza. Otthon maga mellé vette Micurkát és bánatosan sugta a cica fülébe:

— Most már te leszel a családfelelős. Mert látod, Micurka, a női hűségben nem szabad bizni, még ha kutya is az illető...

MacDonald külpolitikája nem bukott meg

Irtá: dr. Nagy Vince magyar nemzetgyűlési képviselő, volt belügyminiszter

Az angol választások eredményéről és annak jelentőségéről beszélni kell. Mennél többet és mennél több oldalról beszélünk arról, annál tisztább lesz a kép, annál elfogadhatatlanabb megállapítások és következtetések vonhatók le abból úgy az európai politikára, valamint az egyes államokban is bekövetkező hatására.

Reakciós körök Európa-szerte diadalmasan fordulnak. az utóbbi időben előre tört demokrácia súlyos vereségét állapítják meg és az egész vonalon egy jobboldal felé fordulást jósolnak.

Más részről a munkáspártok oldalán — elsősorban Angliában — csökkenteni igyekeznek *Mac Donald* bukásának jelentőségét, az elért munkáspárti szavazatok számának szaporodására mutatnak rá a legutóbbi választások eredményével szemben és arra a tényre hogy az angol munkás-párt eddig is kisebbség volt, most is az marad, mindössze a két polgári párt erőviszonya változott nagyot: a liberális-párt morzsolódott, a konzervatívok pedig hatalmas abszolút többségre tettek szert.

Legyünk elfogulatlanok és a fentebbi két tendenciózus magyarázattal szemben tegyünk néhány objektív ténymegállapítást.

Nincs miért szépitünk a dolgot: *Mac Donald* kormánya megbukott a választásokon, pártja tekintélyes számu mandátumot vesztett. Kétségtelen, hogy az orosz szerződés kérdése fordította el az angol választók egy részét a munkáskormánytól, akik pedig — ha más kérdés miatt, például *Mac Donald* külpolitikája, a londoni megegyezés miatt kellett volna elrendelni a választást — bizonyára nagyobb tömegekben állottak volna a munkáskormány mellé, ha talán az abszolút többséget nem is szereztek volna meg annak.

Az angol döntés tehát úgy szól, hogy még üzleti haszon kedvéért sem kell a szovjetekkel való megegyezés.

Ime ezen a narancshéion elsiklott *Mac Donald*, holott rövid kormányzása alatt az egész európai politikának *Herriot*-val egyetértésben új, reményteljes irányt adott, a londoni megegyezéssel Németország talpraállási lehetőségét megteremtette, a népszövetségi határozatokkal pedig az általános béke biztosítékainak, a döntőbírósnak és a leszerelésnek az ügyét vitte nagy lépéssel előre.

Az angol döntés csak a szovjet-szerződésben dezavualta *Mac Donald*-ék politikáját, de nem általában a külpolitikában és nem a demokrácia általános nézőpontjából. Amnyira nem, hogy az elkövetkező konzervatív kormány sem folytathat más külpolitikát, mint amilye *Mac Donald* folytatott, — kivéve, hogy az orosz szerződés gondolatát el fogja ejteni.

De hát van-e ok arra, hogy más országok reakciós körök örvendezzenek az anglia választások eredménye fölött?

Nincs erre semmi ok, mert az angol konzervatívok uralma nem ott fogja folytatni a kormányzást, ahol egy év előtt abba hagyta. *Hanem ott, ahol Mac Donald hagyta abba*. Vagyis a *Mac Donald* által elért európai eredmények felhasználásával és figyelembe vevésével.

Ne örvendezzék tehát a különböző országok reakciós közvéleménye. Azért se, mert az angol konzervatívizmus demokráciát és liberalizmus is *Mac Donald* szellemét fogja jelenteni: a megbékülést, az ellenség gazdasági megsegítését.

A leverte és elnyomott nemzetek-

nek pedig ez az egyetlen és fontos érdekük. Ezért keltek a reménységek szárnyra németekben és magyarokban. — bárhova is dobta őket a békeszerződések szeszelve. — amikor *Mac Donald* és *Herriot* kormányra jutottak.

És ezek a reménységek nem csökkentek, amikor *Herriot* többségi kormánya áll és Angliában egy konzervatív kormány a munkáskormány tíz hónapos termékenyítő munkája után veszi át ismét a világpolitika szántóföldjének ekéjét.

Ha nem kis nézőpontok, ha nem a napi politika apró játékaik szerint nézzük az eseményeket, hanem az emberiség fejlődésének nagy ívelődésének nagy irányvonalai szerint, — úgy tűnik föl, mintha elrendelészerű lett volna, mintha történelmi erők kényszerítő parancsára történt volna, hogy a konzervatív és militarista angol és francia kormányok bukása után — ha csak egy történelmi pillanatra is — összetalálkoztak az intéző hatalmak élén a végzetemberek: *Mac Donald* és *Herriot*. Csak arra a kis időre: — egy perc volt ez csak az emberiség történetében. — amíg együttes erővel, az összes jóérzésű és az egész emberiségnek jobb jövőt kívánó emberek beléjük vetített akaratával és erejével kirántották a békének, a fejlődésnek, a nemzetek megbecsülésének szekerét abból a kátyúból, aho-

vá a háborút és az erőszakos fiéket csináló kormányok juttatták.

Ha soha többé nem kerülne uralomra Angliában a munkáspárt és ha *Herriot* és pártja is a történelem színpadáról való örökös letűnésre volnának ítélve. — aminek ugyan éppen az ellenkezőjéről vagyunk meggyőződve. — akkor is hatalmas világtörténelmi hivatást töltöttek be kormányzatuknak pár hónapos együttműködésével. Lerakták alapját egy békésebb, egymást megértőbb, a gazdasági élet és a humanizmus törvényeit belátóbban érvényesítő új világrendnek.

Ezt az alapkötelevést, ezt a rész-eredményt a háborút átélte és a »békét« szenvedő népek látták, lemérték, megérték.

Most már jöhet politikai irányok ide-oda hullámzása! Váltakozhatnak az egyes országokban elvek és pártok a kormányzaton a népkégy és tömegszenvély hisztériás jobbra-balra csapkodása szerint! Ezek mind csak időleges kilengések lesznek, amelyekből a politikai inga egyensúlya mindig vissza fog térni a *Mac Donald* és *Herriot* által meg-alapozott békeműhöz és annak lerakott alapjain fog tovább épülni az igazságosabb, nyugodtabb, melegegredettebb, jobb világ.

Erre minden szorgalmas népnek szüksége van. Leginkább és legsürgősebben azoknak a nemzeteknek, amelyeket balsorsukadta mai helyzetük az igazságosságtól, nyugodtságtól és melegegredettségtől nagyon is távol vetett.

ROBINSON HAZAJÖTT

IRTA: BAEDERER

I.

Robinson Crusoe 1687-ben, harmincöt évi bolyongás után, érkezett vissza Angliába. Ez időnek legnagyobb részét a Karaibi szigetek egyikén töltötte, amelyet halátlanságból nem róla, hanem egy bizonyos Juan Fernandezről neveztek el. Pedig meg kell vallani, Robinson Crusoe, akinek a viselt dolgait még ma is minden gyerek olvassa, halhatatlannabbá tette ezt a kis szigetet, mint Juan Fernandez, aki azt később fölfedezte. De hát ilyen a földi igazság!

Londonba is ellátogatott a bátor tengerész, hogy rendezze az anyagi ügyeit, amelyek hosszú távolléte alatt, el volt rá készülve, ugyancsak összegabalyodhattak. De, mintha a sors megelégette volna a viszontagságait, váratlanul rendezetteknek találta azokat, s amit távolról se mert remélni, egyszerre csak azt vette észre, hogy gazdag ember. A XVII. század emberei — főleg a regényekben — még igen becsületesek voltak. Társa, akit, mielőtt világnak ment, braziliai ültetvényeinek a kezelésével bízott meg, egy *bonus paterfamilias* gondosságával sáfárkodott a vagyonában, a farm-ját nemcsak kikerekítette, de a jövedelmeket is lelkiismeretesen számolta el, úgy hogy a világlátott férfiut, amikor hazakerült, egy közjegyző iró-dájában mintegy ötvenezer font sterling várta.

Ez a közjegyző, aki *Osborne*-nének a pénzügyi ügyeit is intézte, így szól ebben az időben a szép asszonyhoz:

— Érdekes emberrel ismerkedtem meg a napokban. Egy tengerésszel, aki huszéves korában megszökött a szüleitől és ötvenöt éves korában került vissza.

— Menjen, — felelte gyenge ásitással az asszony. — Az ötvenöt éves tengerészek nem érdekesek.

— Ebben az esetben téved, asszonyom. *Crusoe* ur, aki elbeszélte nekem a kalandos életét, olyan él-

ményeken ment keresztül, amelyek őt híressé, sőt halhatatlanná fogják tenni, főleg ha akad regényíró, aki a történetét érdekfeszítő módon földolgozza.

— Oh, ismerjük ezeket az érdekes ebeszéléseket. *Wenn Jemand eine Reise tut, so kann er 'was erzählen...*

— Mondhatom önnek, asszonyom, hogy ez nem efféle utazó. *Crusoe* ur olyan szenzációkon ment keresztül, mint előtte még senki.

— Kíváncsivá tesz, közjegyző ur.

— Képzeld! Lakatlan, pusztaszigeten élt harmincöt esztendőig, három évtizeden át embert nem látott, emberi hangot nem hallott, s ott tartózkodásának utolsó öt évében is csak egyetlen vademberrel érintkezhetett. A történelem nem tud rá példát, hogy valaki ennyi időre élt volna vadonban, távol a civilizációtól, megfosztva minden emberi lény társaságától.

— Bizonyosan elvadult ő maga is, — jegyezte meg a lady.

— Többé-kevésbé, asszonyom. Ő valóban nem lett szalónember azon a pusztaszigeten, ahol se klub, se női társaság, s bizony meglátszik a divatos ruháin, amelyeket most hord, hogy sokáig nem szabó szabta rá az öltönyeit. Mégse mondható vadnak, sőt, ami az erkölcsi fölfogását illeti, tulter, ha nem is éppen a *canterbury-i* érseken, de nagyon sok civilizált uron. A műveltsége ugyan fogyatékos, mert távollétének egész ideje alatt a biblián kívül könyvet nem látott, de a társalgása mégis szórakoztató.

— Persze színházban se volt sokáig, — elméskedett *Osborne*-né asszony.

— Ő maga egy színház. Nem hiszem, hogy van most olyan érdekes ember Európában, mint ő.

— Szeretnék megismerkedni vele. Hozza el ebédre holnap.

— Mit szándékozik vele csinálni?

— Még nem tudom. De kezd izgatni. Még nem láttam se vad, se félvad férfit. Hozza el holnap!

— Remélem, eljön, ha ily szép asszony hívja.

II.

Eljött.

Olykor csetlett-botlott a *simapadlón* meg a süppedő szőnyegek közt, amelyekről egészen elszakott az ő magános szigetéletében, de a világlátottsága és a tudat, hogy nevezetes egyéniségnek tartják, olyan biztonságot kölcsönzött neki, amelylyel meg sok olyan ember nem dicsekedhetik, aki állandóan a polgárosult világban él. Nem azt a *sicurezza*-t, amely a született nagyurak öröksége, de azt, ami a self made man-ek sajátja. Ötvenöt esztendeje ellenére elég fiatalosnak és rugalmasnak látszott, s ha nem is volt szellemes s nem is idézett latin és görög írókat, ami akkor nagy divat volt, mégse tette műveletlen ember benyomását.

Osborne-né asszony, aki három esztendeje volt özvegy, nemcsak érdekesnek, de kellemetesnek is találta. Az asztalnál jobbjára ültette, kizárólag vele foglalkozott, s a baljára ülő *Daniel Defoe* urat szinte feltűnően elhanyagolta. Pedig ez fiatal és csinos ember volt, s hozzá még író is, — oly tulajdonság, amely érdekelni szokta az asszonyokat. De hát az olyan uriemberekkel, akik megszűről jönnek, tudvalevőleg nem konkurrálhat senki.

— Nekünk alaposabban kell összeismerkednünk, — kacérkodott a háziasszony *Crusoe*-val. — Végtelenül szeretem az utazásokat és az utleírásokat.

— Én is, — csuszott ki a fiatal *Defoe* száján, de tudomásul se vették.

— És én szeretek beszélni róluk, — mondta *Crusoe*.

— Majd a téli esteiken, — biztatta az asszony.

— Azok itt is oly hosszúak? — Bizony nem rövidek, — sóhajtott *Osborne*-né.

— Ott lent nálam rettenő hosszúk voltak, pedig nem is voltak igazában téli esték. Ott soha sincsen hideg.

— Nálunk sincs hideg, mert fűtünk. S az oly kedélyes! Majd meglátja. Jól fogja magát érezni nálam.

— Ha még itt leszek, kedves urnóm. Mert félek, hogy javíthatatlan kalandortermészet vagyok. Ugy látzik, mélyen vert gyökereket bennem a kósza vágy s a kalandos szellem. — Pedig ideje volna már megállapodni.

— Ahhoz még, úgy érzem, kissé fiatal vagyok, kedves hölgyem.

Jóízűen nevetett az asszony.

— Mondja csak, ha maga még olyan nagyon fiatal, hogy' is volt maga ott azon az elátkozott szigeten, ahol egymagában képviselte az egész emberi nemet hogy' is volt ott uraságod nők dolgában?

— A kérdést nem értem, — felelte *Crusoe*. — Nők dolgában hogy mint voltam? Elfelejtettem volna angolul?

— Nem, nem. Egészen jól fejezi ki magát ezen a nyelven... Majd világosabb leszek. Meg tudom érteni, hogy harminc évig nem beszélt emberrel, de nem tudom fölfogni, hogy' állotta ki ily sokáig nők nélkül. Nem volt ez nagyon unalmas?

— Rettenőn, asszonyom. De nemcsak azért, mert nem volt nő-társaságom. Amnyi minden hiányzott még ott ezen a csinos disztárgyon kívül...

— Mégis, ha az lett volna ott, mulatságosabb lett volna az élet.

— Az nagyon valószínű. Főleg ha ő fiatal lett volna és csinos... De hát ez csak utólagos rángolás. Mert furcsát mondok, de igazat: e hosszú idő alatt alig jutott eszembe, hogy nők is vannak a világon.

— Hitesse el ezt a... De nem akarok erős kifejezéseket használni. — Én pedig akár meg is esküszöm

rá, hogy úgy van... Annyif nélkü-
löztem fontosabb dolgokat...

— Szentelen!

— Mégis használ erős kifejezése-
ket... De nem haragszom, csak arra
kérem, hogy hallgasson végig.
Annyi mindennemű hiányzott azon a
puszta szigeten ahhoz, hogy emberi
életet élhessek, oly sokat kellett nél-
külöznöm, hogy arra, ami nem any-
nyira szükséges mint kellemes, a
női nemre nem is gondoltam.

— S nem jutott eszébe, hogy jó
volna egy kis feleség, aki megosz-
taná a buját, baját, ágyát, örömét?

— Már nem is tudom. S céltalan
is lett volna minden ily gondolat...
Melyik nő érezte volna jól magát
egy lakatlan szigeten, ahol nem le-
het öltözködni, s ha lehetne is, nem
volna érdemes, mert nincs, aki irigy-
kedjen rá a természetért, az izlésért,
a ruhájáért?... És aztán, kedves
lady, a nők akkor érdeklők az em-
bert, ha látja őket, amikor hatnak
rá a csinos formáikkal... Ha távol
vannak — s tőlem ugyancsak távol
voltak —, eszébe se jutnak.

— Goromba! Látszik, hogy soha
se udvarolt.

— Istenem! Mikor tettem volna?
Husz éves se voltam, amikor elsza-
kadtam a hazámtól s az emberek-
től... Ne csodálja!

— Így ön még ugyaszólván rom-
latlan.

— Ezt a művelt közönség meg-
ítélésére bízom. Azért, hogy messze
jártam, nem fogok dicsekedni.

— Jól teszi. Az utazók meséit
ugyis kétkedéssel hallgatják és fenn-
tartással adják tovább.

Erre Defoe ur, aki áhitattal fi-
gyelt s szorgalmasan írogatta be,
amit hallott, a jegyzőkönyvébe,
megint megszólalt:

— De Crusoe ur előadása annyira
magán viseli a valószínűség bélye-
gét, hogy én minden szavát kész-
pénznek veszem.

Tudomásul se vették a megjegy-
zését és tovább diskuráltak.

— És most? — kérdezte a lady. —
Most mi az álláspontja a nővilággal
szemben? Nem gondol nőülésre?

— Az a pár ismerősöm, akit még
élve találtam Angliában, nagyon rá-
beszélnek. Azt állítják, hogy még
jókarban vagyok s boldoggá tudnám
a feleségemet tenni.

— Én is azt hiszem, — erősítette
a háziaszony.

— Köszönöm a jó véleményét, de
hát nagyságod még alig ismer.

— Egy férfit, főleg az olyan ke-
véssé komplikált jellemet, mint ma-
ga, kedves Crusoe, nem olv nehéz
kiismerni... Ha ön a legjobb barát-
nóm kezét megkérné, én rábeszél-
ném őt, hogy legyen a felesége. Azt
hiszem, ön mellett nem lehetne
unatkozni. Együtt olvasgatnák a
naplóját... Bizonyosan irt ilyet.
Nem?

— Igen, mindaddig, amíg a tintám
el nem fogyott.

— Nos, ha a naplót végigolvasták,
akkor mesélne a további élményeit,
amelyek a tintakorszak után merül-
tek föl.

— Én is így képzelem.

— Észert elvben nincs kifogása
egy esetleges házasság ellen?

— Még gyakorlatban sincs. Any-
nyit voltam egyedül, hogy most már
igazán legfőbb ideje, hogy páros
életbe kezdjek... De egy nagy baj
van. Én nagyon elszoktam az euró-
pai élettől s idegen lettem a világ
szokásaitól. Attól tartok, hogy az a
nő, aki megtetszik nekem, félni fog
tőlem, a félbarbártól, a faragatlantól,
a szögletestől. Én, drága asszony-
ság, nem mernék szerelmet vallani,
s csak úgy házasodhatnám, ha meg-
kérne egy nő, persze olyan, aki kon-
veninána nekem. Ha például az ön
barátnője, akire gondol, egy kicsit
hasonlít magához, s megkedvelne
engem, szívesen vezetném oltárhoz,
s ahogy Európában mondani szok-

ták, lábaihoz tenném az ötvézezer
fontomat.

— Majd szólok neki, — fejezte be
Osborne-né a beszélgetést, amely
aztán az általános társalgásba ol-
vad.

S most már Defoe Dánielt is ész-
revették, aki igen tanulságosnak ta-
lálta a Crusoe ur kalandjait és ki-
jelentette, hogy kedve volna köny-
vet írni rólok.

III.

Másnap a közjegyző így szólt
Crusoe-hoz:

— Osborne-nének, a hölgynek,
akinél tegnap ebédelünk, szintén
van közel ötvézezer fontja. Mit gon-
dol, nem lehetne ezt a két csinos
vagyonot összehozni?

— Ha valami okos célból, mért
ne? De reszkírozni nem szeretném.
Egy időre legalább elég volt a me-
részkockázatból.

— Minden kockázat nélkül nem
megy a dolog. Hanem a pénze, az
nem lesz veszélyben.

— Nem értem.

— Házasságra gondolok, Mister
Crusoe, s a házasság, Éva óta, min-
dig jár némi kockázattal... Volna
kedve feleségül venni Osborne-nét?

— Az igazat megvallva, volna
kedvem. Csinos nő és korban is
egyezőnk. Hány éves?

— Huszonnyolc.

— Körülbelül annyira becsültem.
Teljesen összepászolunk. Épp a leg-
jobb arány... De hát ő nem válasz-
tana engem.

— Mért gondolja?

— A legjobb barátnőjét szánta
nekem.

— All right! Mit gondol, ki a leg-
jobb barátnője?

— Nem vagyok ismerős London-
ban.

— Ahhoz nem kell ismerni egy
várost, hogy az ember tudja, mikép
az asszonynak a legjobb barátnője
ő maga.

— Ezt szívesen hallom... Neki
volna kedve?

— Az ő megbízásából vagyok itt.
Arra kéri, hogy egyelőre legyen
mentül gyakrabban szerencséseje. S
aztán, ha megtetszenek egymás-
nak...

IV.

Ettől a naptól kezdve Crusoe ur
az estét új barátnőjénél töltötte.
Egy kissé darabosan, minden mü-
vészi koncepció nélkül beszélt, de
előadásának tartalma kárpótolta a
nőt a szónoki lendület hiányáért.
Othello is így hódította meg Desde-
monát. De a Crusoe regényének
nem lett tragikus vége. Három hó-
nap mulva feleségül vette Osborne
ur özvegyét, s a házasságukból
négy év alatt három gyermek szü-
letett.

Daniel Defoe gyakran látogatta
meg Crusoe urat s a feleségét, de
gazember az, aki ebből valami pi-
kantériára következtet. A jeles fia-
tal író vizitjei nem a szép asszony-
nak szóltak, hanem a kalandos uta-
zónak, akinek az elbeszéléseit a te-
hetséges író szorgalmasan jegyez-
gette. Nélküle sose ismertük volna
meg azt az érdekes életművét s azt
a tanulságos életrajzot, amelyet
Robinson Crusoe név alatt olvas az
egész világ. Ha esetleg mégis pró-
bált udvarolni Crusoenének, bocsás-
suk meg ezt neki a szép könyvért,
amelyet talán éppen ennek a körü-
lménynek köszönhetünk.

TERE-FERE

Az elmés angol diplomata. A
Morning Post most teszi közzé Lord
Bertienek, az angol diplomatának hábo-
rus följegyzéseit, melyek később majd
kényvalakban is megjelennek. A diplo-
mata éleseszű, tapasztalt, agyafurt em-
bernek látszik, ki barátait és ellenségeit,
a politika boszorkánykonyháját és a
hálószoza titkait egyaránt ismeri. Két
apró följegyzését, mely szinte nem is
angolos, hanem franciás, itt közöljük:

— 1915. január 3. A kormány tagjai
Bordeauxba menekültek, mert a néme-
tek Páris felé közelednek. Ezért őket
tourneados a la Bordelaisenek nevezik.
Egy hölgy Észak-Franciaországban lévő
kastélyát, melyet a németek foglaltak
el, cselédje őrizetére bízta, aki urnője-
nek a történeteket a következőképen me-
sélte el egy levélben: elcepelték butorai-
kat, felhírneműiket. Aztán a cseléd hoz-
zátette: »*J'ai oublié, de vous dire, madame
la Comtesse, que j'ai été violée quat-
re fois.*» (A diplomata franciául idézi
ezt s mi sem fordítjuk le magyarra.)

Aztán egy másik kedves adoma:

— 1915. május 6. *Tittoni* egyik hiva-
tálnoka azt kérdezte tőlem, hogy mi a
különbség a hármasszövetség és a há-
zasság között. Így oldotta meg a kér-
dést: »Mikor a házasság elkezdődik,
ketten vannak és aztán hárman lesznek.
Mikor pedig a hármasszövetség elkezdő-
dik, hárman vannak és aztán csak ket-
ten lesznek...»

*

Repülő hölgy a berlini uccán. A
mult héten történt. Egy kora délután
egy a *Berliner Tageblatt* munkatársai
az ablakhoz rohantak, mert lenn a tö-
meg üvöltött. Minden környező uccából
a Dönhofsplatz felé áramlott, hömpöly-
gött a nép, a házak ablakai fejektől fe-
ketültek. Villamoskocsik, autók meg-
álltak, szóval a szerkesztőség izgalom-
ban égett.

A rendőrség tehetetlen az egyre elha-
rapódzó izgalommal. Minden szem föl-
felé tekint. Egy elegáns, rendkívüli ke-
cses hölgy körülbelül ötven léggömböt

vásárolt. Különös szenvedély; talán ot-
hon egy kotló-alja gyermeke van. Ha
nincs, minek vásárolna.

Aztán megesett az, amit a világ eddig
még nem látott, — egy erős szélroham
egyszerre csak magasba emeli ezt a
hölgyet, magával rántja az ötven lég-
gömb, viszi-viszi fölfelé az égbe. A tö-
meg vad kiáltásban tör ki. Egy ur hir-
telen elhatározással utat töt magának a
háborgó népcében, a szerkesztőségi
palota felé száguld és se szó se beszéd,
mászni kezd rajta fölfelé, megkapasz-
kodva számos cirádáján, hogy kövesse
a légből repülő nőt.

Az újságírók, akik látják ezt a lélek-
zetelálló jelenetet, a palota tetejére siet-
nek. Majd a csoda vidám kacajban ol-
dódik föl. A kecses hölgy egy mozsiz-
nésző, az ur, aki utána mászik, egy
mozsiznésző és mindketten *Bud Pollard*-
nak, az amerikai rendezőnek szolgálatá-
ban állanak, ki egy fantasztikus filmet
vesz föl

*

Anatole France otthon. Könyv
jelent meg a most elhunyt francia író-
ról, kit bensőséges ismerője, évekig hü
barátja és titkára irt róla J. J. *Brous-
son*, ki a mester minden szavát és ötle-
tét följegyezte, akár csak *Eckermann
Goethejét.*

Ez a könyv különösen arra vet vilá-
got, mily öntudatossággal és fegyelme-
zettséggel dolgozott *France.*

Nem engedte elragadtatni magát tár-
gyától. Vizsgálta szellemét, lelkét,
amíg irt. Ha az érzés elsodorta forró,
szenevelyes hullámával, a kétkedő, ki
benne lakozott, megállította a költőt.
Amikor *Az istenek szomjaznak* című
regényén dolgozott, egy barátja meg-
kérdezte tőle:

— No, hogy halad a munkád?

— Sehogy — válaszolt *France* — nem
megy előre. Megakadtam.

— Megakadtál? Te? Ugyan, ne tré-
fálj.

— De igen: képzeld, olyan helyzethez
értem, melyben az alakom hősies lesz.

Élnem kell a gyanupörrel, hogy hamis
nyomra jutottam...

France különben mindig villanó eszü
volt s száján készen állt az élc, az afo-
rizma.

Egy napon azokról az írókról cseveg-
tek, akik egyik sikert a másik után arat-
nak, vagyonokat keresnek össze, noha
egy fikarcnyi tehetségük sincs.

— Hogy lehet ilyet mondani — szó-
lalt meg *France.* — Dehogy nincs te-
hetségük. Ahhoz kell legnagyobb tehet-
ség, hogy valaki tehetség nélkül érvé-
nyesüljön és könyveit el tudja adni.

Máskor arról vitatkoztak barátjal,
hogy miért érvényesíti befolyását egy
magasan álló, okos ember, kinek terveit
folytonosan meghiusítják a nálánál sok-
kal kisebbek.

— Az a baja, — jegyezte meg *France* —
hogy nem ismeri az embereket.
Abban a káprázatban él, hogy az oko-
sok vezetik a hülyéket, holott ép meg-
fordítva van. A hülyék vezetnek az oko-
sokat.

*

**Rejtélyes epitafium — gyors-
írással.** Ilyenről se hallottunk még a
furcsaságok meglehetősen gazdag kró-
nikájában. Angliában egy előkelő ur-
hölgy gáncsoló és feddő sírfelirata
gyorsírással van írva, még pedig egy
elavult rendszerű stenografiával, me-
lyet ma már csak kevesen tudnak ki-
sillabizálni.

A yorkshirei grófságban, *Sulcoates*
gyönyörű Mária-templomában található
ez a falba beerősített nemesi cimerral
ékesített márványtábla. Számos világ-
járó idegen ámulva állapodott meg
előtte, anélkül, hogy értelmét ki-
tudta volna hüvelyezni.

Amint most megírták, egy emlék-
íratról van itt szó, mely az alatta nyug-
vó *Jane de la Mothra* vonatkozik, aki
egyik leggazdagabb családhoz tartozott
és 1761-be hunyt el, miután meglehető-
sen ledér életet élt s kegyeivel egyálta-
lán nem fukarkodott.

Hatalmas atyafisága minden rangjá-
val kijáró tisztességgel temette el,
de azért átalított az epitafiumon fül-
lenten. Minthogy pedig az igazságot
akarta mondani és egyben ügyelni a
család jóhírnevére is, a gyorsírást al-
kalmazta. Azzal a rendszerrel, melyet
abban az időben is kevesen ismertek, a
következő igéket vésette a bünös hölgy
porai fölé:

— Ebben a sírban nyugszik *Mis Jane
de la Moth* porhüvelyé, aki is 1761 ja-
nuár 10-én hagyta el ezen világot. Sze-
rencsétlen bünös némbor volt, de azért
nem rosszlelkű; nem-istenies, de az-
ért nem is elvetemedett; a katolikus
Anyaszentegyház hitében halálozott
meg és üdvösségét a mi Urunknak és
Mégváltónknak, Jézus Krisztusnak szen-
vedéseitől, kikeresztjétől, halálától, el-
temtetésétől és dicsőséges feltámadá-
sától várandja...

*

Emléktábla egy köművesnek!

Angliában a portlandi cement százados
évfordulóját üli és Leetsben emléktáblá-
val jelölték meg *Asbdin József*nek egy
egyszerű köművesnek a szülőházát.

Ő fedezte föl a portlandi cement ké-
szítési módját, mely az építészetben
korszakalkotó hatása. Leets, a kömű-
ves 1824-ben számos kísérletezés után
szabadalmaztatta az ő általa föltalált
kezelési módot. Előtte többen kísérletez-
tek ezirányban. A szemesés mészko-
melyet sok helyütt találnak, vulkáni ered-
etű, afféle természetes cement: a ter-
mészet ezt az anyagot előbb bizonyos
tűzhatásnak tette ki, amit utánozni kell
az embernek, hogy mesterséges cemen-
tet kapjon.

Smeaton, az első kísérletező, aki az
eddistyong világítótoronyt építette, a
Bristol-csatorna közelében fölfedezett
egy mészövet, mely miután kiégették,
rendkívül megkeményedett a vízben és
eddig nem ismert összetartó erőről tett
tanúságot. Nyomán járt *Parker*, ki 1786-
ban megalapította az első cementgyárat,
s ez a gyár építette aztán a leghatalma-
sabb angol építményeket, így a *Themse*

alatt alagutat, a *British Muzeumot*, a hajógyárakat stb.

De a portlandi cement csak *Asbdin* keverési módja mellett érte el nagy feszítőerejét, a zöldes-szürke, fővényfium por az ő dicsőségét hirdeti.

Erről emlékeztek meg most angol urak, kik szónoklatokban ünnepelték az új kor egyik legnagyobb építőmesterét. Emléktábláját pedig kartársai erősítették be a falba. Kőművesek. Természetesen portlandi cementtel.

*

Vita a Zepelinekről. A német zepelin, mely csodálatos gyorsasággal New-York felhőkarcolói fölé röppent, parázs vitára ad alkalmat a francia sajtóban. Vajjon nem kell-e tartani Németország erejéről és háborus szándékáról, mintogy a friedrichshafeni mű-

helyekben szakadatlanul folyik a munka. Erre vonatkozóan több szakértőt kihallgattak. Egy öreg, német mérnök így nyilatkozik a francia sajtóban.

— A zepelineket egyáltalán nem lehet háborus építményeknek tekinteni. A szárazföldi háboruban való fontosságukat teljesen elvesztették, csak annyi igaz, hogy a tengeri háboruban rendkívül fontosak. Földérítő szolgálatot végeznek, mint a levegő páncélos hajói és kiegészítik a modern hajóraj munkáját. Ennélfogva a németek gyártotta zepelineknek, mi semmiféle hasznát nem láthatjuk: hiszen Németországnak nincs többé hadihajója, ennek építéséhez óriási összegek kellenének, tíz-tizenöt esztendőnyi idő és az a lehetőség, hogy az ántánt folytonosan örködő figyelmét kijátszuk. Manapság egy német hadihajóraj egyszerű utópia.

Az első magyar miniszterelnök tragédiája

Gróf Batthyány Lajos kivégzetésének és titokzatos temetésének új adatai

Gróf Batthyány Lajosnak, az első felcsúsi magyar kormány miniszterelnökének hetvenötödik évfordulójához jutott tragédiájáról, kivégzetéséről és romantikus titokzatossgággal történt eltemetéséről a korábbi feljegyzések rendkívül hiányos és sokban ellentmondó adatokat tartalmaznak. Ennek az az oka, hogy az akkori idők abszolutizmusa nem engedte meg a magyar nemzetnek, hogy mártír halált halt hőst kellő kegyelettel temesse el, és hogy tragédiájának részleteiről beszéljen. Csak az éjszaka sötétjében lopva, titokban tudtak pihenőhelyet adni gróf Batthyány Lajos tetemének és csak a legnagyobb titok pécsettje alatt tudták néhányan a tragédia történelmi okmányait összegyűjteni és megőrizni. Hogy mennyire téves részletek maradtak fenn ilyenformán a köztudatban, azt éppen a legutóbbi napokban közölte az állítás is bizonyítja, hogy gróf Batthyány Lajos holttestét a kivégzés után a Batthyány család Egyedre szállította és abban a kastélyban őriztette, amelynek ismert bűnügyi szenzációja hetekig foglalkoztatta most nyilvánosságot, és amely kastély annak idején a Batthyány család tulajdona volt.

Haynau kezében

Ismeretes, hogy Haynau haditörvényésze anélkül, hogy önvédelemre módott adott volna az első magyar felcsúsi kormány néhai miniszterelnökének a legképtelenebb vádakkal hozta össze a halálos ítélet anyagát.

Batthyány az Uj-épület foglya volt. Itt kezdte meg egy újabb haditörvényészi ítélettel kiszabott börtönbüntetését. De amikor október 3-án Komárom megnyitotta kapuit az osztrák hadak előtt, Batthyányt új haditörvényészek elé állították és már október 5-én elhangzott a halálos ítélet, mely — kötéltre szőtt.

Este kilenc órakor már a siralomházba vitték Batthyányt, aki bírál elől ezzel távozott:

— Ilyen eljárással meggyilkolhatnak, de el nem ítélik! . . .

És miután keresztény kötelességeit egy francia pappal elvégeztette, aki gróf Károlyi István házában volt, a következő levelet írta a feleségének a siralomházból:

Pest, 1849-iki október 5-én esteli 8 óra.

Drága, kedves nőm!

. . . Ismétlem e sorokban mélyen érzett kijelentését legiörömbű hálámnak

és csodálatomnak a te tiszta szerelmed mindazon kincsei iránt, melyeket megérdemelni soha se tudtam, s oly igaz, minthogy a halál küszöbén álllok, ez bennem a hibának egyetlen tudata, amit magammal a sírba viszek. Hagyd el most az országot a gyermekek miatt, itt az ő jövőjük csirában megmérgeződnék. A te vagyond elég leendő nekik, jobb egy szegény sors, mint az alamizsna azok kezéből, kik őket árvákká tették. . . A gyermekeket csókold meg s áldd meg nevemben. Ne szégyeljük, nem kell szégyelniek magukat apjuk miatt. Előbb vagy utóbb azokra hámolhatik vissza halálom gyalázata, kik engem hálátlanul s igazságtalanul gyilkoltak meg.

A gyalázattól, melyet nekem szántak, menekülni remélnék. E végre rég van nálam egy szabadító. . . És most még egy bucsu csókot! Isten veled! Szívemben egyedül képeddel, ajakomon a te neveddel halok meg. A vizontlátásra!

Batthyány Lajos.

A párnába rejtett tör

Levelének célzása a régen őrzött »szabadító«-ra, egy kis törre vonatkozott, melyet fejpárnájában őrzött. Másnap reggel abban a szobában, melyet az utolsó éjszakájára rendeztek be számára, mély álomba látszott Batthyány elmerülni. A porkoláb, aki ébreszteni akarta, úgy találta fekhelyén, hogy a takaró fejére volt huzva. Alatta eszméletlenül megaludt vérben feküdt Batthyány Lajos. Egyik kezében egy kis tört tartott és egy mély szurás volt a nyakán, de tűőrejtéppugy nem talált, mint egy másik szurás a karján és egy harmadik, mely a szíve mellé furódott. A mellette virrasztó örök egész éjjel egy nyöszörgést sem hallottak a szörnyű önkínzás alatt és ha a vérvesztés következtében beállott ájulás meg nem akadályozza, haláláig márcangolta volna magát.

Egy katonarvos parancsot kapott, hogy izgató szerekkel néhány órára hosszabítsa meg a kialakuló életét. Ez meg is történt, hogy a kivégzést végre lehessen hajtani, amit Batthyány nyaksebe miatt golyóra változtattak át.

Az Uj-épület északi oldalán hajtották az ítéletet, mely Batthyány Lajosnak, a mártírhalál dicsőségét adta.

A holttest megszerzése

A kivégzés után a holttestet a katonai szabályok szerint három óra hosszat a vesztőhelyen hagyták, ahol katonák

őrizték. Ezalatt gróf Batthyány Lajos özvegye, aki dr. Haussmann, a család háziorvosát bízta meg a holttest átvételével, Hausmannak nem csekély nehézségek árán sikerült is a katonai hatóságoknál kieszközölni, hogy a holttestet a három óra leteltével felboncolás végett a Rókus-kórházba szállíthassa és azután a Pest-józsefvárosi temetőben egyszerű névtelen és jelnélküli sírban eltemethesse.

A Ferencrendiek akkori guardiánja Dank Agáp volt, aki később nyilatkozott a holttest méltó eltemetésére és arra, hogy a holttest megszerzésében segítségére legyen Batthyány családjának. Mialatt a család orvosa, Hausmann dr. a katonai hatóságoknál próbált eredménnyel közbenjárni, a guardián nem riadva vissza semmi akadálytól, egyenesen a Károlyi-palotába ment, a bresciai véreb színe elé. Haynau ugyanis a Károlyi palotában lakott. Ide ment egyenesen Dank Agáp guardián és kihallgatást kért a magyar mártírok hőhírjéről. Dank Agáp néhány szóval tolmácsolta kívánságát, hogy engedje meg Haynau Batthyány holttestének elszállítását és eltemetését. Erre az osztrák generális olyan éktelen dühbe gerjedt, hogy vad ordítózással és szitkozódással a guardiánnak ugrott és torkon ragadta.

A guardián szerzetes méltósággal hátrépett el magáról a dühöngő generálist.

— Megálljon! — kiáltott rá — én nem ijedek meg. Én pap vagyok. Erősebb és hatalmasabb, mint ön. Én az Isten szolgálója vagyok. . . A fejem rendelkezésére áll, de a küldetésemről akkor sem riaszt vissza!

Haynau egy pillanatig meghökkenésel nézett a tiszteletreméltó papra, aztán anélkül, hogy egy szóval is felelt volna, otthagya a Károlyi-palota fogadó-szobájában a guardiánt. Dank Agáp egyedül maradt és várt türelemmel, mert érezte, hogy küldetése nem ért véget.

Néhány pillanat múlva valóban meg is jelent Haynau szárnysegéde és röviden értésére adta a guardiánnak, hogy Haynau életével teszi felelőssé, ha tilalmát kijátszák, vagy a parancsát megszegik, amellyel megtiltotta, hogy Batthyányból nemzeti halottat csináljanak, vagy hogy megkíséreljék nyilvánosan eltemetni. Azt azonban megengedi, hogy éjjel, lopva, a legnagyobb titokban elszállíthassák a holttestet felboncolás végett és azután jeltelen sírban elföldeljék.

Batthyány titkos temetése

A temetés további tragikus részleteit Szántóffy Antal, akkori pesti alesperes-plénos a Reformban részletesen leírta. A plébános elmondja, hogy október 5-én Batthyány asszonyság, gróf Károlyiék levéltárnokának hitvese fölkereste azzal a hírrel, hogy Batthyányt halálra ítélték és a család nevében megkérte, hogy lássa el Batthyányt vigasztalással utolsó útján. Szántóffy bámulatos lelkierővel viselte el szenvedéseit. A grófnő egy kis levelet adott át férje számára az alesperes-plébánosnak, aki azonban Batthyány őrsége miatt nem adhatta át a levelet, csak neje üdvözlését. A szolgáltraa sem volt már szükség, mert a francia abbé már megelőzte. A kivégzés után a plébános minden gondja az volt, hogy a Rókus-kórházba szállított holttestet legalább tisztességes eltakartásban részesítse.

— Felkerestem a kórda akkori igazgatóját — mondja Szántóffy — engedné meg, hogy a boldogult Szent Ferencrendiek kriptájába vitethessék,

amit azonban a szigorú parancs folytán nem tartott megengedhetőnek. Végül mégis sikerült őt arra bírnom, hogy saját felelősségemre a józsefvárosi temetőben történhessék a jeleltelen eltakartás. Ezek után siettem a boldogult Dank Agáphoz, aki később nyilatkozott szándékomban segíteni. Miután színel plébánián temetőjében sirt ástattam. Hausmann orvostudor és Bártfayné kíséretében esti tíz órakor megjelentem a kórda kapuja előtt, melyen néhány perc múlva a boldogult miniszterelnök tetemét egy egészen közönséges, mint nevezni szokták, létrás szekér vitte kifelé, mint rendeltetve volt, a józsefvárosi temetőbe. Hármán a fiakerben követtük minden akadály nélkül, csak a vámháznál a katonai őrség vizsgáltatta a halottas kocsit tartalmát, míg végre a temetőbe érve, mint a hely ura, színelten, kissé szigorubb szavakban kifejezést adtam tettetett elégedetlenségemnek az ástott sír nem elegendő mélysége és egyéb hibája felett. Ez ürügy alatt a halottas kocsinak megparancsoltam, hogy miután éjjel újítás által a síron segíteni nem lehet, forduljon vissza és hajtson, amerre parancsolom. És így történt, hogy újra a vámház mellett hajtottunk el, hol többé kérdőre sem vontak, egyenesen a Ferencrendiek-zárdájába hajtattam, ahol mintegy éjjel 11 óra felé érkezünk meg, s hol már vártak bennünket.

A temetés további részleteit egykor feljegyzések a következőket adják elő:

— Az éj beálltával Dank Agáp szerzetes ruháit felöltötte és egy szerzetes társával várta a holttest megérkezését. A zárda falkeletésének éjjeltájában a csengettyűvel való jeladás elkerülése végett belülről őrt álló szerzetesek észrevették, hogy egy kocsi közeledik. Erre rögtön kinyitották a kaput és a rókuskórházbeli legszegényesebb halottaskocsi, amibe két fáradt gebe volt befogva, odaállt közel a falhoz. Az éj csendes volt, az utca elhagyatott. A két kórházi szolga kitakarta a kocsi sáncait elrejtett nehéz testet és leemelte onnan. Pest aludt. Vagy legalább is mindenki lakásába rejtőzött. A kis meset megindult. A szolgálattevő szerzetes elől, utána a két szolga, koporsót cipelve, ezek után Dank Agáp lépdelt. A menet a sírboltba ment, ahol mindössze négy tanuja volt Batthyány Lajos gróf temetésének. A koporsót a Szent Mihály lovára tették a sírbolt közepén és Dank beszentelte. Ezután elhelyezték a sírúregben és megbízható kőművesek segítségével másnap erősen befalazták a nyílást, melynek vörös márványlapjára belül ez volt vésett betűkkel felírva. G. B. L.

A Ferencrendiek főnöke, Dank Agáp a következő temetési bizonyítványt állította ki:

Temetési oklevél

amelynélfogva elismerem, és hitelesen bizonyítom, hogy az Urban boldogult méltóságos gróf Batthyány Lajos urnak holttemeit 1849. év október 7-én éjjelkor a pesti, gondviselésemre bízott Szent Ferencrendiek-boltjába egyházi szertartás után letétevé, ugyanott a krypta belső részének baloldalán G. B. L. betűkkel ellátott sírboltban fenntartatik.

Melynek nagyobb hitelére kiadom ezen saját írással és hivatalos egyházi pecsétemmel ellátott bizonyítványt.

Dank Agáp s. k.

Pesti Szt. Ferencrendiek elnöke. (P. H.)

Hogy az Urban elhunyt méltóságos gróf Batthyány Lajos urnak holt tete-

EREDETI
SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel
a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana
Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

me/a fent irt időben csendes beszen-
telés után a pesti Szent Ferencrendiek
kriptájában és ugyan a fent említett
síroltban előttem letétezt légyen, hi-
telesen bizonyítottam.

Pesten, 1849. évi október hó 11-ik
napján.

Szántóffy Antal s. k.

Pesti józsefvárosi plébános és
h. alesperes.

Mindez a legnagyobb titokban történt,
hogy a Haynau kémel ne jöhessenek
nyomára a szent cselekedetnek.

Oroszországi emlékeimből

A moszkvai humor

A szabad véleménynyilvánításra való
törekvés mindenféle életviszonyok közt
megnyilvánul. Az ember a legnagyobb
ellenőrzés dacára is kibuggyan a saját
véleménye, a többség kritikája. Így
a cár kormányának s magának a cárnak
bíráta nyilvánul meg némely orosz
közmondásban, pl. ebben: az isten ma-
gasan s a cár messze van.

Ugyanígy bírálják a létező kormány-
rendszert, de gyakran egészen világo-
san is rámutatnak a cirkuszok bohócai
a két moszkvai állami cirkuszban. A
bohócoknak sem szabad persze egy bi-
zonyos határt átlépniük, mert akkor a
politikai rendőrség egy pár hétre bete-
szi őket gondolkodni a Butyirkába
(moszkvai fogház).

Miután azonban az oroszok elvontab-
ban fejezik ki magukat, az igazi orosz
egy-egy megjegyzésért kevésbé fenye-
geti a fogház, mint a moszkvai zsidókat,

akik ott is megfélemeznek egy jó vicc
kedvéért minden családi s állami re-
gardról. Persze a viccek legnagyobb
része ott is zsidó vicc s szerzőik szin-
tén zsidók, mint nálunk.

Egy időben nagyon kedvenc bohóc-
vics volt a következő: a bohóc egy
hosszu létrával jön be. Egy orosz ke-
reskedő, egy pap s egy zsidó kapas-
kodik hátulról a ruhájába. A bohóc fel-
akarja támasztani a létrát, de a keres-
kedő, a pap, s a zsidó huzzák vissza.
Erre társa segítségére siet s megfogja a
létrát s megkérdi, hogy mit akar s kik
ezek, akik visszatartják. A menyor-
szágba akarok felmenni, feleli, de ezek
nem engednek. S kik ezek, akik vissza-
tartanak? — kérdi társa. Erre az első
bohóc: — hiszen láthatod. A második
bohóc: — látom a kereskedőt, a papot
s a zsidót, de nem értem. A másik bo-
hóc: — az a harmadik nem a zsidó, az
a vlaszt (hatalom).

A szovjethatalom elzsidósodásának ez
a kigunyolása sokáig járta a cirkuszban.
De nem is ez volt a lényege, hanem igazi
mély kritikája volt az orosz viszony-
oknak, ahol mindig ugyanaz a három
hatalmi tényező akadályozta meg a
nép boldogulását.

Az antiszemitizmus különben a kom-
munisták közt is megvan. Így a nyár
elején nagy port vert fel egy ismert
orosz kommunista írónak a zsidóság
elleni nyilatkozata, akit pártbíróság elé
állítottak emiatt. A bíróság azonban
felmentette a vád alól.

Az egyetemeken a hallgatókat időn-
ként kiválogatják, kicsisztkálják, mint a
magyar emigránsok mondják. Az ilyen
»cisztkák« az illető körülményeinek viz-
sgálata mások által, olyan környezet-ta-

nulmányféle s az illető vizsgáztatása
politikai meggyőződésre nézve. A leg-
fontosabb kérdés a tanuló származása,
vagyis, hogy proletár eredetű-e?

Amikor a múlt félév végén ezeket a
vizsgálatokat tartották a diák humor
egy nótában nyilvánult meg, amelynek
refrénje körülbelül azt mondta: Oh sze-
rezzetek nekem 10 rubelért egy apát a
gyalupad mellől!

Egy másik erre vonatkozás a követ-
kező: Egy diákot a vallási meggyőző-
désére vonatkozólag kérdezek ki.
Mondja meg az elvtárs, hogy mi a val-
lás? — A jelölt izzadva feleli: — A
vallás ópium a népeknek. Nagyon helyes,
veszik tudomásul a censorok. Rövide-
sen kihirdetik a vizsga eredményét: —
ön folytathata tanulmányait, mondják
neki. A diák felugrik örömeiben s ke-
resztet vetve kiáltja: Hála istenek! Az
isten áldja meg az elvtársakat.

Egy másik diák csisztkáról a követ-
kezőt beszél. Egy nemesi származású
diák jön a bizottság elé, amely a követ-
kező kérdést adja fel: — Milyen csalá-
dól származik? A diák hirtelen elhatáro-
zással feleli: — Ugyanolyanból, mint
Lenin. A bizottság tudomásul veszi a
választ, mert Lenin tudvalevőleg neme-
si származású volt.

Mióta tagja a bolsevik pártnak, kér-
dik tovább tőle? A diák hangosan mon-
dja, — Én annyi ideje vagyok tagja a
pártnak, mint Trotzky. Trotzky egyi-
ke azoknak, akik csak későn csatlako-
znak a párthoz.

A harmadik kérdést egy antialkoho-
lista tag teszi. — Milyen álláspontot
foglalt ön a szesz ital szemben? A
diák erre így felel: — A szeszitalra
nézve ugyanaz a véleményem, mint Ry-

kownak. A mostani miniszterelnökről
az a hír van ugyanis elterjedve, hogy
sokszor tekint mélyebbre a pohárba.

Egy régebbi zsidóvicc még ma is for-
galomban van. Az orosz szovjet köz-
társaságot az előtt R. S. F. S. R. hiv-
ták, mielőtt a szovjet köztársaságok
szövetségébe nem alakult. A tulajdon-
képeni Oroszország azonban megtartotta
a régi elnevezést s így a vicc megtar-
totta aktualitását. Lenin s Trotzky vi-
tatóznak az orosz állam neve tárgyá-
ban. Trotzky az R. S. F. S. R. mellett
van. Leninnek nem tetszik, de Trotz-
ky már haragszik s így végre belemegy
a névbe. Hetek mulva megkérdi Trotz-
ky-tól: — miért ragaszkodtál ehhez az
elnevezéshez? — Tudod, hogy a zsidók
jobbról balfelé olvasnak, tehát olyan
elnevezést kellett választani, amely há-
tulról is ugyanaz, felelte Trotzky mo-
solyogva.

A nép, vagyis az új gazdasági poli-
tika bevezetésének idején keletkeztek a
kapitalista szervezetek Oroszországban,
így a trösztök is, amelyeket az oro-
szok trösztöknek neveznek. Az oroszok
nem értették ezt az új szót s azt hitték,
hogy ez is valami rövidítés, amelyet a
szovjet kormányzat sokat vezetett be.
Az egyik hivatalban az első időben az
alkalmazottak összedugták a fejüket,
hogy mit jelenthet ez. Egyebet nem tud-
tak, mint azt, hogy ez is valami új
dolog, amely az új gazdasági politiká-
val függ össze, ezen az alapon aztán
kiszűrték, hogy a következőket jelen-
ti: Trotzky razresil evreem samostojat-
elno targovlyat. Trotzky megengedte a
zsidóknak az önálló kereskedelmet.

Agoston Péter.

MALOM

Jólmenő, modernül berendezett, 5 járatú szivógáz-
motoros malom, szép lakóházzal, egyedülálló, nagyobb
bácskai községben, közel nagy városhoz, jutányos áron
eladó. Ajánlatok Schmolka hirdetőirodába Novisad,
Futoški put 2 intézendők.

8364

GŐZGÉP 60 HP

Kollman-féle vezérművel és kondenzátorral kom-
binálva tűz- és füstkazánnal, hozzávaló csövekkel
teljesen jó állapotban eladó.

BRÜLL KENDERGYÁR NOVISAD

8359

ELADÓ BIRTOK

Novi-Bečej határában 110 hold prima szántóföld,
összes gazdasági épületekkel, örökön eladó.

Felvilágosítást ad König Andor N.-Bečej (Banat)

8362

Grifatong Péter, Vel. Kikinda

Állandóan tart nagybani raktárt

Üveg-, porcellán- és lámpa-
árúban. Nagy választék
villamoscsillároknak és a leg-
szébb luxustárgyaknak alkalmi
és lakodalmi ajándék céljaira.

Ugyanott képeretkészítések és ablak-
üvegezések pontosan eszközöltnék

8368

Dr. SZEGŐ K.

SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBZIA (Italia)

Hiszó, edző, diétikus kurák. Szobajok, érelmeszesedés.
anyagcsere, női- és idegbajok gyógyítására elsőrangú
gyógyintézet.

7 éven felül gyermekek kísérő nélkül is felvételnek.

6794

Figyelem!

NŐI- és FÉRFISZÖVETEK

vászon, kenavász, sephír, grenadin, flanel, barchet
és minden szabókéllék nagy választékban.

PAJO WOLFRAM, SUBOTICA

Bene Sudarovičeva ul. 2

Tisztviselőknék kedvezmény!

4363

Elegáns és egyszerű ruhák

gyorsan, pontosan és
olcsón készülnek az

új női és gyermek
divatsalonban

Sombor, 8888

a gimnázium mellett, Dr.
Laze Kostića ul. 3. l. em.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez
és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECKKEREK,
a törvényszéki palota mellett,
TELEFON 329 760

Budapesti Piatnik

játékkártya

magyar és kaszinó, gyári
árban kapható a

„Deniko“ trafikban.

Szállít vidékre is utánvált mellett

6108

ELISMERT JÓ MINŐSÉGI JUTÁNYOS ÁRAKI

HÁLÓK

EBÉDLŐK

URISZOBÁK

DUS VÁLASZTÉKBAN

Czigler, Káic és Társa bútorgyára Suboticán

a Barátok temploma mellett.

6631

Pneumatik személyautókra, tömör
gummik teherautókra és bérko-
csikra, kerékpár és motorkerék-
pár g u m m i k valamint egyéb
gummiárúk.

Főlerakat: BEOGRAD, Kralja Petra ulica 32. szám.
Lerakatok a Vojvodinában: Subotica: S. A. D. ENGL.
Novi-Sad Veliki-Bečkerék: Braća Komlós. — Sombor: Lajos Gombos.

5842

Bosniai

DIÓ

állandóan kapható minden
félében Baumgartner Józ-
sefnél Bogojevo (Gombos
Bačka).

PAPIRÁRUK

író-, csomagoló-, másoló, áttü-
indigó- és carbonpapír

IRÓSZEREK

és irodai felszerelési cikkek

GYÁRI ÁRBAN

Heumann Mórnál

Subotica, Jelačićeva ul. 1.
Alapított 1831 évben

SALON-

ZENEKAR

VAGY QUARTETT

KERESTETIK

Bővebbet:

HOTEL SLOBODA

SOMBOR

6371

Kötő-szövőgép

alig használt, majdnem új, kiváló német gyártmány, minden szélességre és minőségre, továbbá Links-Links és Jakard-gép, kórszék és nyakkendőgépek érkeztek. Bámulatolcsó áron. Tük és alkatrészek állandóan raktáron. 7815

ALFRÉD KOZMA

OSIJEK, I. Županinska ulica broj 42. Felix Lederer Wien technikai iroda és szövőgép ipar egyedüli képviselője.

Keresünk több évi gyakorlattal bíró

RAKTÁRNOKOT

ki a szerb és német nyelvet bírja. Nőtlenek előnyben. Ajánlatok eddigi működési kör és fizetési igények megjelölésével **Export gabonakereskedelmi r. t. Sombor**, céghez nyújtandók be.

SZIVÓGÁZ-GENERÁTOROKAT

10-50 HP-ig

RESERVOÁROK és VASKONSTRUKCIÓK

ÉPÍTÉSÉT VÁLLALJA

Osijeki Vasöntőde és Gépgyár R. T. Osiječka Ljevaonica Željeza i Tvorhnica Strojeva D. D., Osijek

Vezérképviselőt és mintalakat a Vojvodina részére

MAYRO HEINRICH NOVISAD

Šafarikova ulica 13. Telefonszám 416.

BUTOROK

háló, ebédlő, leányszobák, teljes lakásberendezések

mélyen leszállított áron

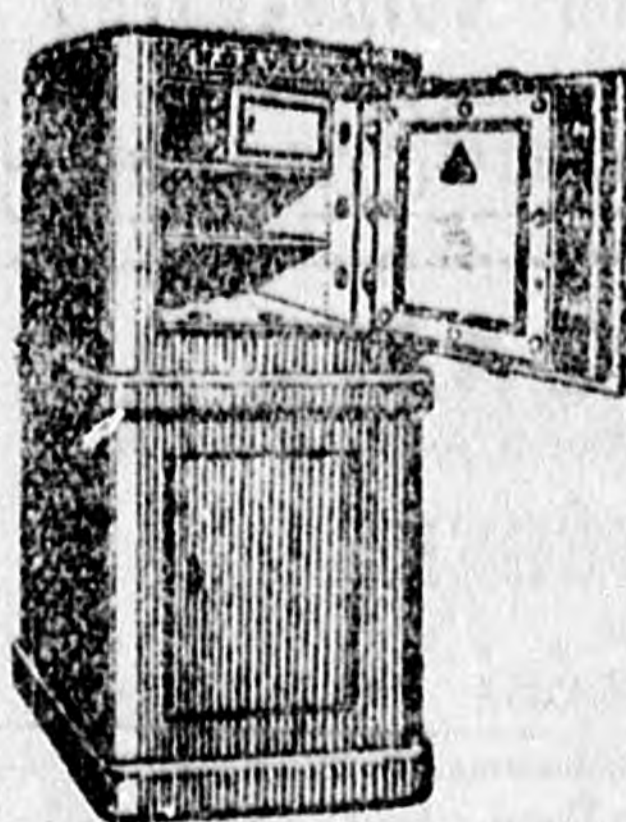
Megrendelést pontosan készítek, saját vagy adott rajz után. Minden stílusban, legmodernebb kivitelben. Jótállással!

Éder Kálmán

mű- és butor- asztalos MŰHELY és BUTORRAKTÁR: Wilsonova ul. 40. (volt képezdével szemben)

Legutóbb szab. találmány!

Kiváló újdonosság!

B. O. B. BETON PÉNZ-SZEKRÉNYGYÁR R. T. VUKOVAR

Távíratcim BOB Vukovar Int. tele'on 56

Gyárt és szállít minden kivitelben ACÉLBETONPÉNZSZEKRÉNYT AKTASZEKRÉNYEKET TRESSORAJTÓKATSTB.

a legjobb és legszolidabb kivitelben Vezérképviselőt és egyedárusítást Jugoszlávia részére:

GOLDSTEIN ÁRMİN ügy. és bíz. iroda, VUKOVAR

Képviselőt és bizományi raktár: **KRAUSZ EDE** butorkereskedő, NOVISAD **„REKA”** ügyvédi iroda, NOVI-VRBAS **IK. PANIĆ**, BEOGRAD, TOPLIČIN VENAC 19

Feltétlenül tűzbiztos! Teljesen betörésbiztos!

Rejtvény.

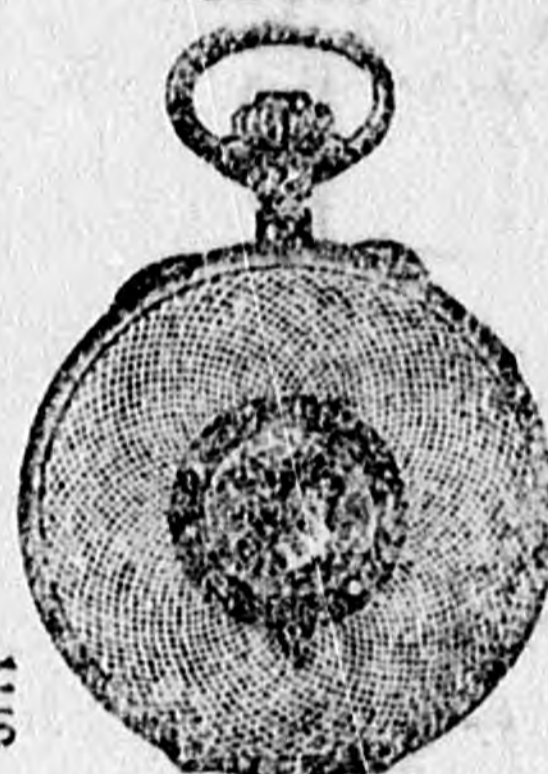

A múlt vasárnapi számunkban közölt képrejtvény helyes megfejtése:

„Körbe-körbe“

Helyesen megfejtették 1540-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Kovács Elemér Martonos, 2. Dr. Lóránt Zoltánné Subotica, 3. U házy Rósi Vel.-Bečkerek Pupi-nova ul. 7., 4. Deutsch Magda Subotica, 5. Handei Lili Mali-Idjós, 6. Weisz Irénke Subotica, Kefegvár, 7. Ráczi Elli Sombor, Rakova ul. 1., 8. Bujandrics Gyurgyinka Subotica Teleonska Centrala, 9. Sepsey Lajos Debeljača. 10. Zaubauer Buci Novisad, Ljubijanska 23. Felkérjük a könyvjutalom nyertesét, hogy 4 dinár portókötséget sziveskedjenek. a kiadóba beüldeni

MIELŐTT

órát, ékszer, ch-naezüst-árut evő-eszközt vagy szemüveget

venne, okvetlenül rendelje meg nagy lépes árjegyzékemet.

Seidling Pál órák, ékszerés és látványos NOVISAD Kr. Petra ulica 28.

TRAFIKANT GÁBOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

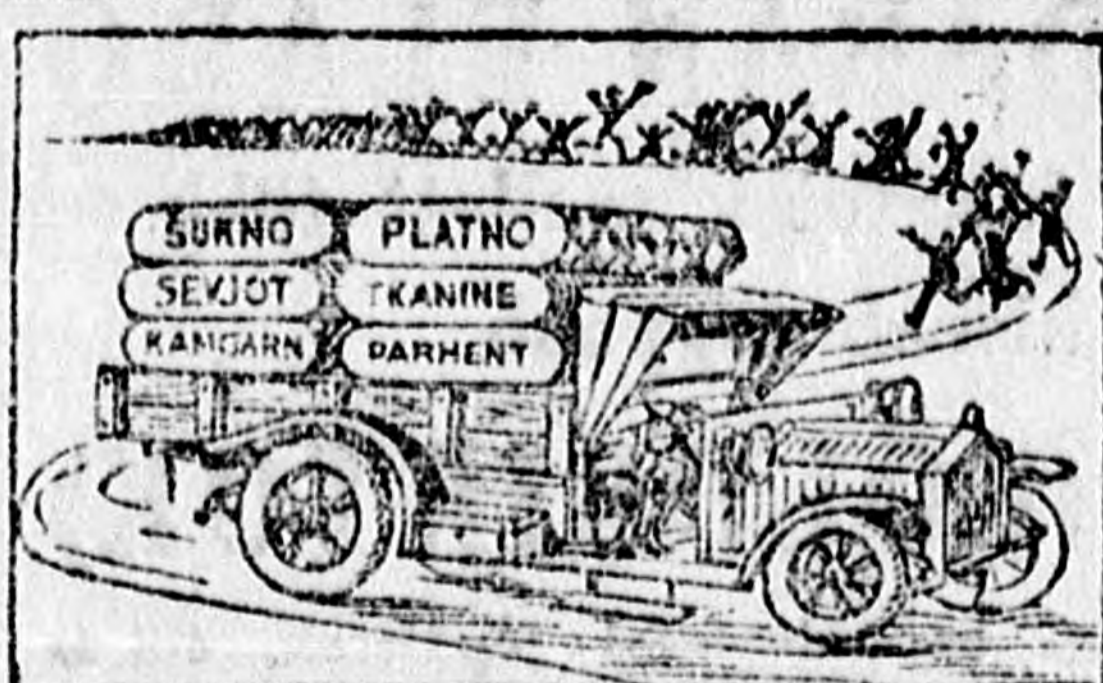
a „ZORKA“

Első Jugoszlávai Vegyipar R. T. képviselőtében Sósav, Kénsav, Accumulatorsav, Rézgalic, Vasgalic, Glaubersó, Calcionalt Sulfat

a „SHELL-COMPANIE“ képviselőtében:

„SHELL“ gépolaj „SHELL“ hengerolaj, „SHELL“ padlóolaj, „SHELL“ nyersolaj (motorolaj) „SHELL“ benzín „SHELL“ petroleum.

SZÖVETEK

kamgarn és sevíjott férfi és női ruhára, továbbá különböző kézműveket feltűnő olcsó áron szállít **R. Stermecki** nagykereskedése Celje, 339. sz. (Szlóvenia) Aki kötelezi magát, hogy a küldeményt nyolc napon belül visszaküldi, vagy 150 dinár megfizetésére, annak a cég megküldi teljes mintakollekcióját. Képes nagy árjegyzék ingyen! Kereskedőknek nagybaní árak!

HOFFMAN MIHÁLY ÖZVEGYE

lakásberendezési vállalat Alapított 1876. SUBOTICA Aleksandrova ul. 8.

Butorok: Ebédlő, háló, uriszobák, kőrpitos munkák, styl és modern eisürendű kivitelben a legolcsóbb áron. Fournierok: Kültöldi nemes, valamint belföldi nagy választékban. — Szőnyeg: Velükibecskerekéi smyrna és perzsa egyedárusítója.

Keresek azonnali belépésre

a szeszesital szakmában jártas

UTAZÓT

ki a szerb, német, magyar nyelvet tökéletesen bírja. Pályázatok a fizetési igény, az életkor és vallás megjelölésével, azonkívül az eddigi működést igazoló bizonyítványokkal levélben küldendők be. **Hj. Sch ck Mátyás** bor-, sör- és pálinkanagykereskedő, Torza (Bačka) 8446

Plisszirozást Gouvrirozást

Gombáthuzást

GÉPAJOURT

gyorsan, pontosan, olcsón vállalunk

S. AD. ENGL varrógépüzletben

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távíratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota

Telep: Sentai put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERT TÖMLŐKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

„LUCERNA JURIS“

BEOGRAD, Kolarčeva 7. II. lépcső, I. em.

8577

Külön jogi osztály vezetője: St. K. JANKOVITS ügyvéd j.

A következő ügyekben eljár: nyugdíjak folyósítása, opció és reopció ügyekben, mindennemű eljárások miniszteriumoknál, továbbá a beogradi bíróságok és adminisztratív hatóságoknál, vám- és illeték ügyekben mérsékelt honorárium mellett.

SZAKKÉPZETT, JÓZAN, NŐS,

SOFFÓR

aki állandó állásra reflektál, azonnali belépésre alkalmazást talál.

Ajánlatok: **SZÉKELY BERTALAN** malomtulajdonoshoz ADA intézendők.

Ügyes vaskereskedősegéd

első detaillista, ki főleg a vevőkkel tud jól banni, **mielőbbi belépésre kerestetik** Csak elsőrendű munkaerő ajánlatai vétetnek figyelembe **Kuszli Gyula vaskereskedés** Novisad, Temerinska ulica 8.

"VASKO"

kereskedelmi és bizományi Iroda
Városi bérpalota Subotica Városi bérpalota

Közvetít, vesz és elad bel- és külföldi ingatlan és egyéb tárgyakat

Elvállal mindenféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvénytársasági könyvek vezetését, ellenőrzését, felülvizsgálását, lezárását, leltár és mérleg készítését

Elfogad a biztosítás minden ázatára kiterjedő biztosításokat

Átvész kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok képviselőit és ügynökeiket

Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak perenkívüli vagy peres behajtásáról gondoskodik

Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag

Foglalkozik a fizetésképtelen cégek kiegyezése körül összes munkálatokkal

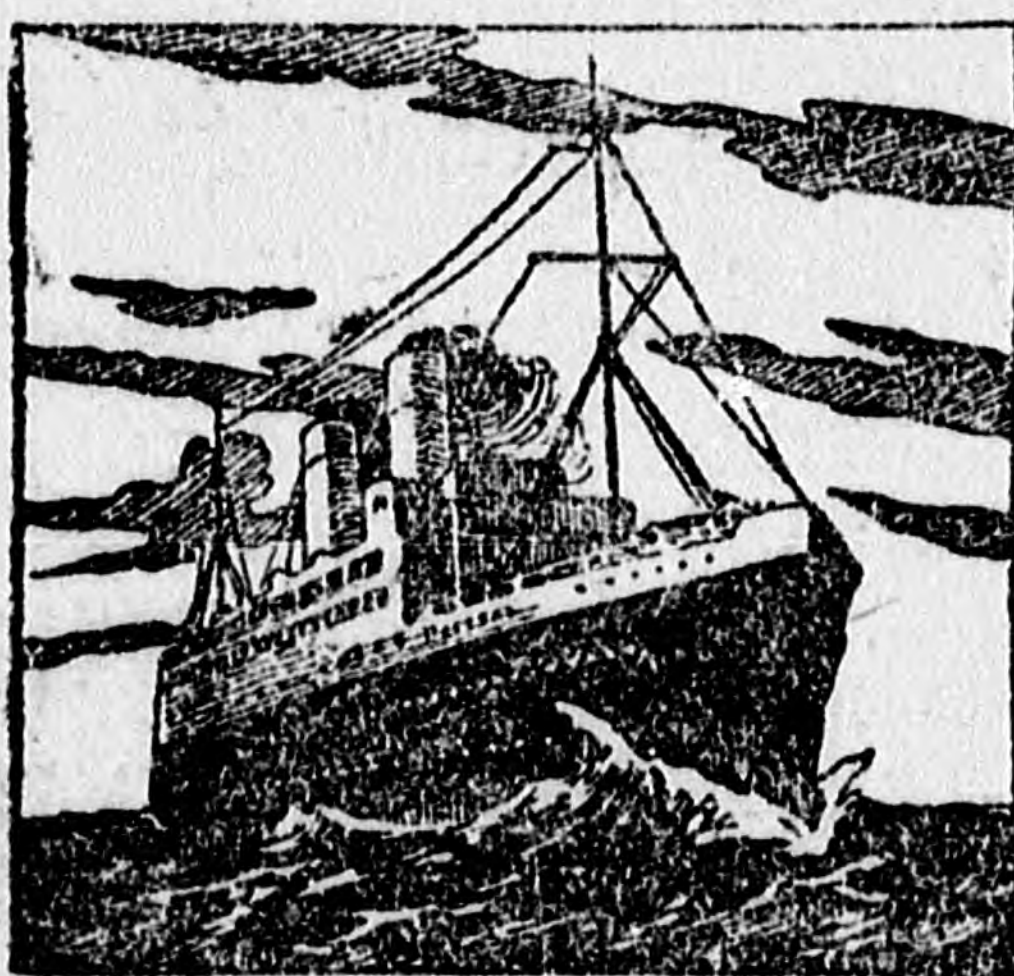
"SANA"

G I P S Z

Hazai gyártmány, olcsóbb és sokkal jobb, mint a külföldi. Modern és ujonnan berendezett gyárunk **BLAGAJBAN, BOS.-NOVI MELLETT** GYÁRT:

Dentálgipszet, alabaszter-gipszet, modellgipszet, mennyezetgipszet, különleges téglagyártáshoz való gipszet, fűdémgipszet, idomdarabokat és **MÜTRÁGYA-GIPSZET.**

Eladási iroda:
„SANA” gipszgyári és műtrágya r. t.
ZÁGREB, Marovska ul. 14.
Képviselő: Árpádfy Jenő Subotica
7027 Paja Dobanovačkog ulica 5.

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Southampton-ból
Newyorkba és Kanadába Cherbourg—
Liverpool—Southampton-ból Délamerikába
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires
Sao Paulo III. osztályú fülkék 2 és 4 ágygal
KÉNYELEM GYORSASÁG BIZTONSÁG

Levelkezés minden nyelven
JUGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELET:
Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alkpviseletek: Beograd: Karadjordjeva ul. 91.
Ljubljana: Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek:
Kralja Aleksandra 4. Sürgönycim: „Roymailpac”
Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Srpska
Prometna Banka Sarajevo és Gruzban. Sürgöny-
cim: „Prometna Banka” 3145

TÜZIFA és FASZÉN

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra vagon-tételben és hajórakományként prima egészséges bükk, gyertyán, vegyeshasb és dorongfát, továbbá száraz vilázott faszenet a **LEGOLCSÓBB** napi árak mellett.

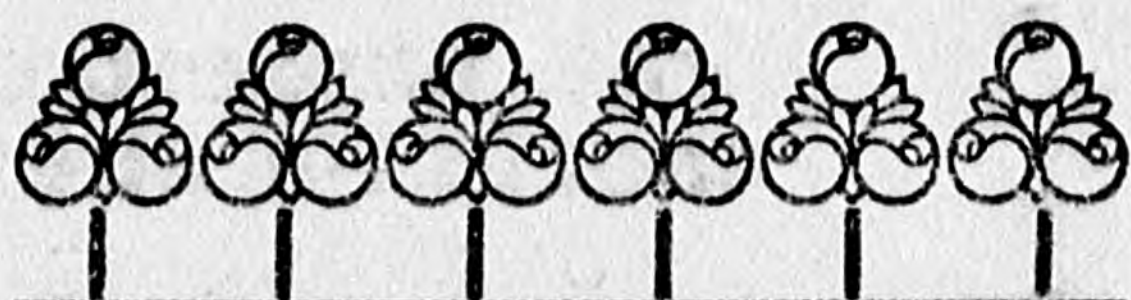
„DANICA”
Faipar és Batorgyár Osijek, Telefon 404.

Rejtettkép.

Hol a pajtás?

A múlt vasárnapi számunkban közölt rejtettképen a medvét megtalálták 995-en.
Az első díjat, a nagyított fényképet Kunst Rezső Bogojevo, Stanica nyerte meg, aki küldjön be egy fényképet a kiadóba.
A második díjat, egy doboz valódi „Astra” körömlakkot Nagy Bertalan subotical gyógyszerárából Bezahler Ilonka Beograd Poenkareva ul. 35/III., aki küldjön be 10 dinár portóköltiséget a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala címére.

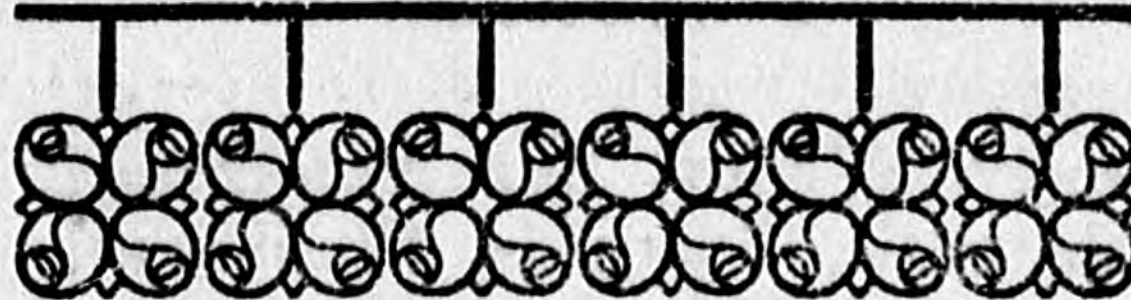
NEMESITETT, MAGASTÖRZSÜ
2 ÉVES

RÓZSAFÁK

A LEGSZEBB FAJOKBAN, LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN KAPHATÓK

GOSER ANTAL

MŰ- és KERESKEDELMI KERTÉSZ
SOMBOR, KRALJ PETRA ULICA 46.

KANADA

KANADÁBAN ELADÓ

előnyös feltételek mellett több kisebb-nagyobb

FARM (FÖLDBIRTOK)

teljes gazdasági berendezéssel (épületek, élő és holt lojtár. — Bővebb felvilágosítást nyújt:

RED STAR LINE, BEOGRAD

Karadjordjeva ulica 91 szám.

Nagy iparvállalatnál tapasztalt

gépész

mielőbbi belépésre felvétetik. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal és referenciákkal „Gépész” jellegre „Bega” hirdetőirodába Vel. Bečkerek küldendő. 8551

Fényképezészek!

Drquisták!

Olcsó bevásárlási forrás. Friss Hauff, Verax és Agia lemezek, Mimosa, Satrop, Weber, Cellofix és Neptun papírok állandó raktára. Vegyszerek, olajfestékek, ecsetek, kartonok, fényképezési gépek a legolcsóbb árban. Kérjen árajánlatot, esetleg próbarendelést.

ZSEITLIK BÉLA

fényképezési cikkek nagykereskedőse

VEL.-KIKINDA

5365

TÁRSAT KERES

modernül berendezett selyemárugyár. A gyár 5 lyoni rendszerű mech. selyemszövőszékből, 2 drb nyissimelőgépből, 1 hatvanmenetes nagy csévelőből, 1 drb. huszorosos vetéllékkeresztcsévelőből, 1 drb. láncvetőgépből, önfőlhordóval, stb.-ből áll és amennyiben a segédgépek 20 drb. szövőszék kiszolgálására elegendők, a gyár esetleges megnagyobbítása e-cén csupán csak a szövőszék veendő utána. A vállalat bármely sima selyemáru elkészítésére alkalmas. Mint társak, oly cégek avagy urak jöhetnek csak számításba, kik kb. 300.000 dinár készpénz mellett az árueladás körül tevékeny részt is vállalnak. Ha a társasízonnyra nézve megegyezés nem volna lehetséges, esetleg az egész vállalat eladó. Szíves megkereséseket: Drach Ferenc Sombor, Jakšićeva 17. kérünk.

ZSÁKOK

1923. évi aranyéremmel kitüntetve
Juta, len és kenderből minden méretben, liszt, korpa, só, cukor, szilvánok stb. — Gyapjú- és tollzsákok, szárazzsákok kikészítő telepe — Jutahessianok és lenszövetek minden minőségben
Használt zsákok nagybani eladása

PONYVÁK

vagon, cséplőgép és egyéb célra rendelésre 24 óra alatt elkészülnek

Olcsó beszerzési forrás minden vastagságu és minőségű

ZSINEGEK BEN

kötélárúk, halászati cikkek, kerti- és tuzó-tömítők, malomhevederek, takarók, speciális külföldi zsinetek és fonalak

SCHIFF ÁBRAHÁM

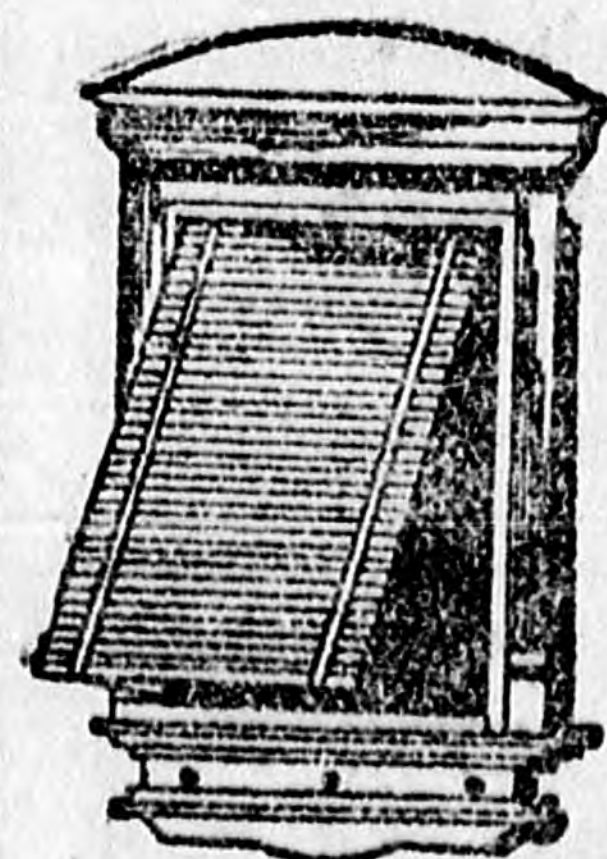
zsák-, zsinor- és ponyvanagykereskedő, ponyva- és zsákkölesüzem intézet

NOVISAD, FUTAKI-UT 4. SZÁM

Telefonszám: 403 Sürgönycim: JUTEŠIP
Fiók: Beograd, Karadjordjeva ul. 21., a hajóállomással szemben
Telefonszám: 29-25 Sürgönycim: KANAPIA
Fiókok: Bécs, Budapest, Zagreb
Kívánatra külön árjegyzékkel szolgálunk! 1090

REDŐNYÖK

minden nemben ugymint **ACÉL**

„Esslingen”-féle fa zsaluablak és vászon továbbá az összes mű- és lakatosárúk valamint **TEHERFELVONÓK** gyártása

BEZBOLD SZIBOESZTER
NOVISAD, gágyárral szemben. Alap: 1835. Telef.: 234.

KALAP- és SAPKA-KÜLÖNLEGESSÉGEK

legolcsóbb beszerzési forrása

Állandó raktár valódi Borsalino kalapokban!

WEISZ HENRIK SUBOTICA,

Jelašićeva ul. 5. Kiskápolna mellett

3901

ZETA Szagos az utca amerre járok, Mert **SELCO** virágkivonatot használok.

1 üveg ára 20 dinár

Kapható: Ibolya, gyöngyvirág, heifotrop, orgona, rózsailatban minden gyógytárban, drogeriában, jobb üzletben

SOMBOR

FRIEDMANN MÁRKUS

villanyfelszerelési vállalata, Suboticán
Paje Kujundžića ulica 18 szám. Telefonszám 172.

Villanyvilágítási és erőátviteli berendezések jótállás mellett. Szállodai csengőberendezések, jelző csangók. Művészi kivitelű selyemernyők rendelés után.

Villanyfelszerelési cikkek és villanylámpák minden feszültségben és nagyságban a legolcsóbb napiárban kaphatók. Tervezői és költségvetést díjmentesen készítenek.

5144

WEISS S.

ÜVEG- ÉS PORCELLÁNKERESKEDŐ
SUBOTICA, ALEKSANDROVA UL. 7

UJ! „RESISTA“ UJ!

Tűzálló üveg főzőedény, u. m.: fazék, lábas, kuglófsütő, omletsütő gömbölyű és ovál

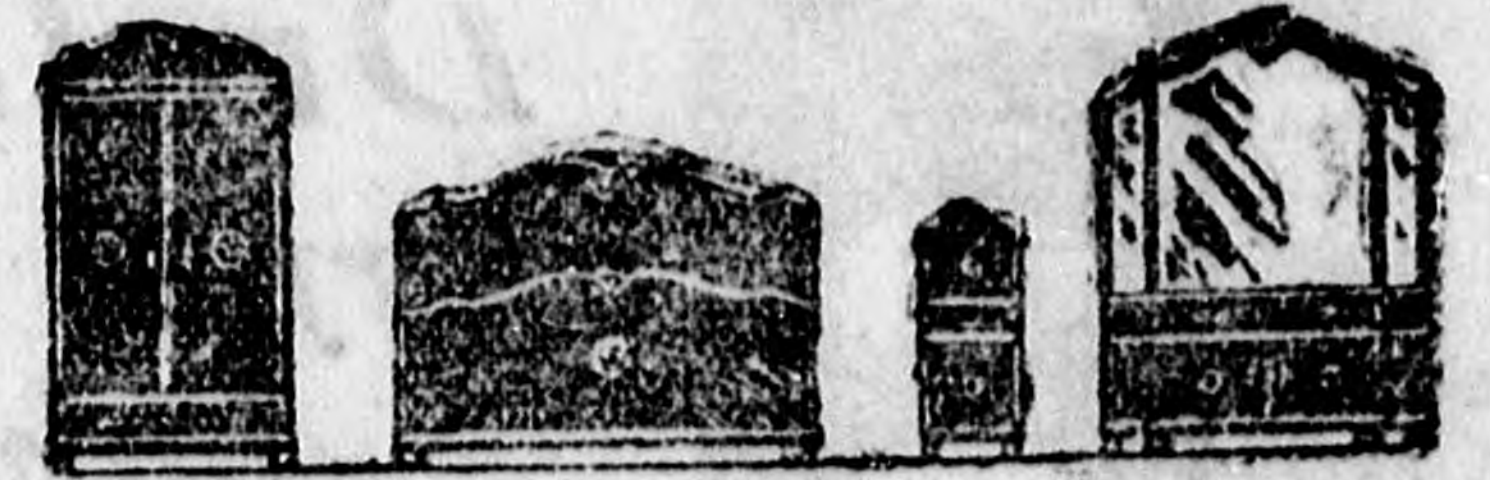
Higienikus és tiszta

Egyedüli gyártólerakat Vojvodina és Szerbia részére
Viszonteladókknak árengedmény!

Nagyban! 4307 Kicsinyben!

ERDÉLYI ANTAL

műbutor asztalos és lakásberendezési
vállalat Subotica

Üzlet: Sudarevićeva ul. 4. — Műhely: Liska mozi udvarában.

Raktáron: keramittégla és lapok, fajence-lapok és mindennemű gipszárú

Uj! Betongipsz padlóburkolat! ÁRPÁDFY JENŐ PAJE DOBANOVAČKOG 5.

ORANIER KÁLYHÁK

minden árban és minőségben különböző
színekben kaphatók:

ÖHLER-BLATTMANN cégnél

TULAJDONOS:

MEIER A. NOVISAD

Sremska ulica 7 szám. (Limánon)

7865

HAJÓ ÉS KOTRÓ R.-T. BEOGRAD

(BRODARSKO i BAGERSKO A. G.)

Táviratcim: BIBAD

POSTAFIÓK 163

TELEFON 23—46

AJÁNL

tiszta kotrott folyamkavicsot minden mennyiségben betonirozáshoz és építkezéshez, továbbá építőhomokot uszály- és vagonitételekben. Törött követ és zuzott kavicsot.

VÁLLAL

folyam- és csatornatisztítást saját modern kotróival. Mindenemű áruszállítást teljes uszályokban minden hajózható folyam- és csatorna-állomásra. Idegen uszályok, talpak, tankok, de-reglyék vontatását. Saját javítóműhely mindennemű fa- és vasszerkezetű vízi vontatóeszköz, gőzgép és motor részére

Képviselő Suboticán: **KARSAI BERTALAN.**

6826

VEL.-BECSKEREKIMALOMÉPÍTŐ R. T.

(A. D. ZA PODIZANJE MLINOVA)

Telefon: 264

Alapítva 1921-ben

Táviratcim: Mühlenbau

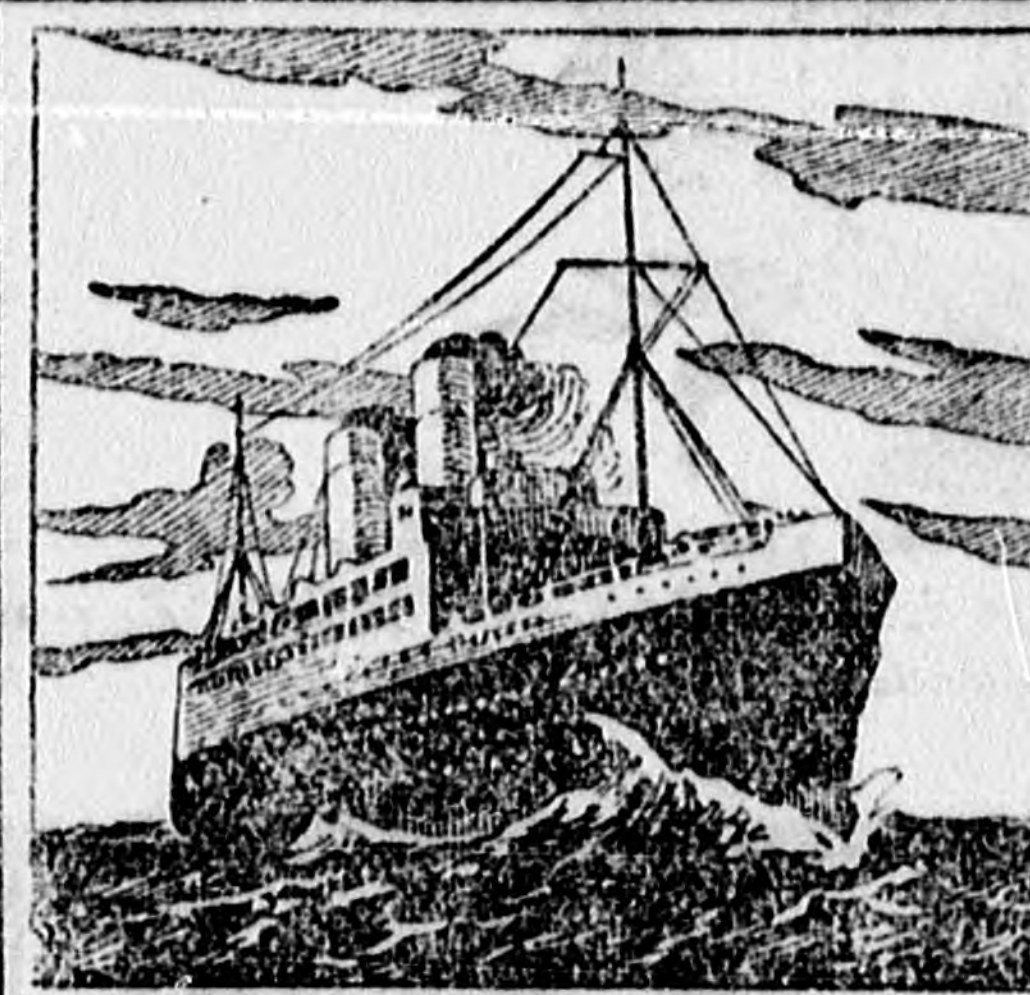
Első és egyedüli jugoszláv gépgyár malomgépek, azok alkatrészeinek és malomberendezési tárgyak előállítására. Elvállalunk új malomépítéseket és rekonstrukciókat a legjobban bevált rendszerünk alapján. Állandóan raktáron mindennemű malomgépek, Ganz hengerek, budai „Meteor“ malomkővek, konkolyozó hengerek (trieurók) stb.

VEZÉRKÉPVISELET NOVISADON:

GRUBER FERENC, mérnök-igazgató

Novisad, Jovana Subotica ul. 9.

GANZ HENGERSZÉKEK egyedüli bizományi lerakata a Bánátnban. Kívánatra árjegyzékkel, referenciákkal és mérnöki kiküldéssel szolgálunk. 7337

COSULICH LINE

Gőzhajózási Társaság

FRANCESCA gőzhajó SANTOS-ba és RIO DE JANEIRO-ba (Brazília) továbbá BUENOS AIRESBE (Argentina)

ez év november 19-én indul
TRIESTBŐL

Az utasoknak 3 nappal a gőzhajó indulása előtt jelentkezniük kell Triestben, ahol ingyenes lakásban és ételmezésben részesülnek.

Belvedere, naftára, ujonnan berendezett gőzhajó hazai kikötőből, Splitből ez év december 4-én indul

Santosba és Rio De Janeiro (Brazília) továbbá Buenos Airesbe (Argentina)

Az utasok 3 nappal a gőzhajó indulás előtt jelentkezzenek a társaság vezérigénységénél Splitben, Dioklecianova obala 2., ahol díjtalanul gondoskodnak lakásukról és ételmezésükről. Minden felvilágosítással azonnal és díjtalanul szolgál a COSULICH LINE Vezérigénysége az S. H. S. részére.

DRAŠKOVIĆ J. G. ZAGREB, ČESTA BR. 2. — TELEFONSZÁM 74—98. valamint a fiókigénységek:

Beograd: Balkanska ulica 25.

Ljubljana: Kolodvorska ulica 30.

Sušak: Karolinska Česta 161.

Split: Dioklecianova obala 2.

Sibenik: Metkovića, Gruž.

Vel.-Bečkerek: Kralja Petra trg 4.

8336

KÖBÁNYAI SÖR

Sörkedvelők figyelmébe!

A világhírű Kőbányai Polgári Serfőzdevel történt megállapodásunk alapján kizárólagosan árusítjuk említett sörgyár legkiválóbb gyártmányait, melyek közül különösen felhívjuk b. figyelmét már a békeidőből előnyösen ismert

Duplamaláta-sörre (St. Save védjeggyel)

mely mint gyógykülönlegesség is számos esetben, álmatlanság, vérszegénység (idegesség) stb. ellen kitűnően bevált.

A „Porter“ sör magas foktartalmánál fogva minőségben a bajor sörökét is felülmúló utólréhetetlen sötét specialitás. A sörök palackokban a jobb fűszer- és csemegekereskedőknél kaphatók.

Kiváló tisztelettel

Mucsi és Társai, Subotica
Kralja Petra trg 10. Telefon 289.

8457

SZENTI és VIRÁG

épület- és bútorgyára, Subotica Sudarevićeva ul. 66. Telefon 383.

Legmodernebb gépekkel felszerelt helyiségeiben készít asztalos-, lakatos és parkettázási munkákat és teljes lakberendezéseket a legmodernebb kivitelen és az ország bármely területére jótállás mellett szállít.

3741

Uj és használt **ZSÁKOK, PONYVÁK** továbbá **ZSINEGEK** legolcsóbban kaphatók

SCHOSSBERGER & HERED, NOVISAD, FUTOSKI PUT 13. Táviratcim: Hessian
Telefon: 531 — 932

Dr. Dralle
nyirfa-hajvize

meggátolja a hajhullást
erősíti a haj növést
megszünteti a fejkorpát
élénkíti az idegeket

*
Egy próba után állandóan
használni fogja

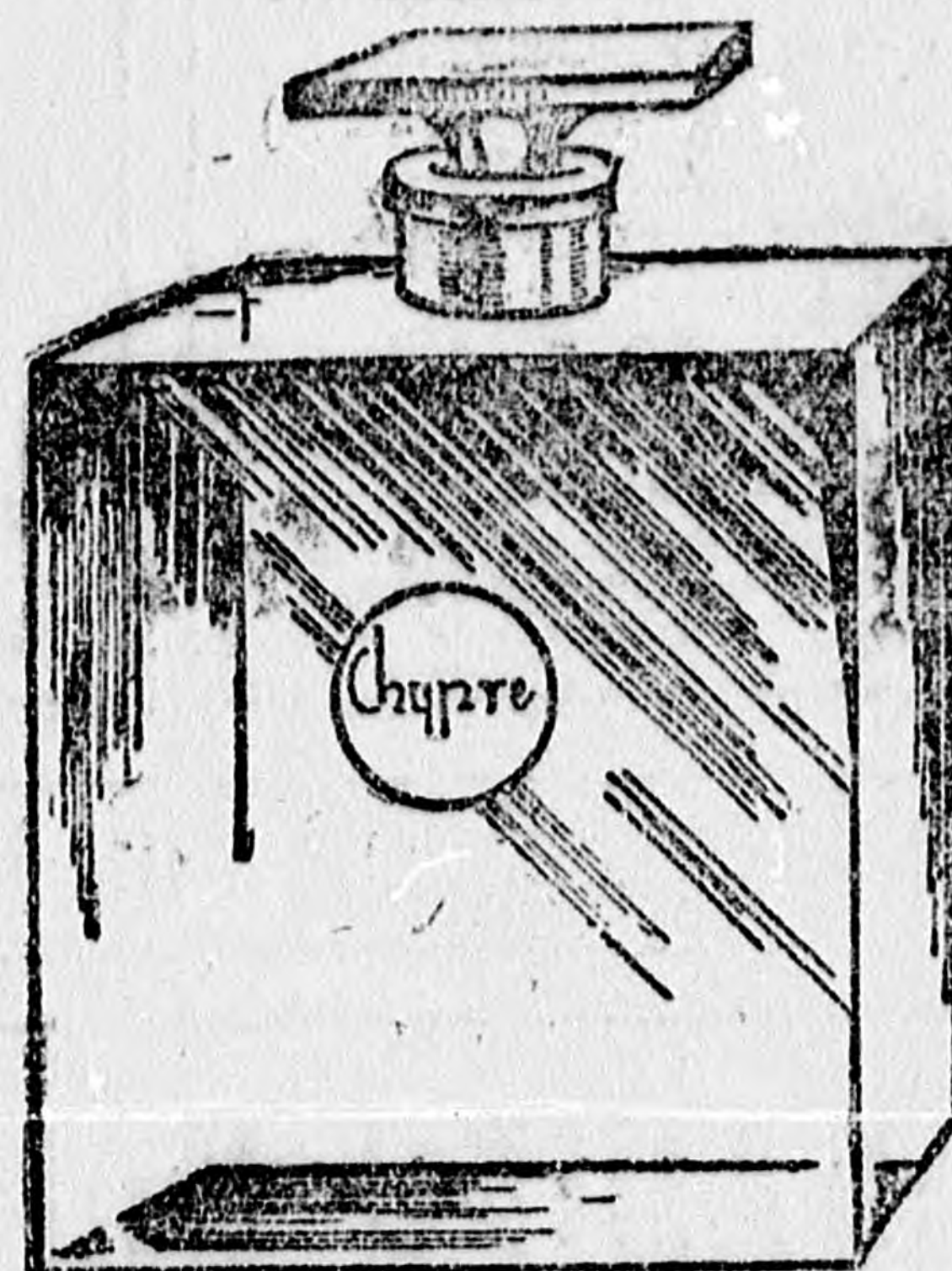
Birken-Haarwasser

Mindenütt kapható!

Főlerakat viszontelárástók részére:
Isis d. d. Abtlg. Georg Dralle, Zagreb
Palmotičeva ul. 66.

KARÁCSONYI PÁLYÁZAT

300
nyeremény
1.000.000
dinár
értékben

300
nyeremény
1.000.000
dinár
értékben

7929

NYEREMÉNYEK:

1. 1 új 6 személyes Torino-Fiat autó
2. 1 új 4 személyes Torino-Fiat autó (T. 501)
3. 1 új 2 személyes kompl. hálószobabutor, cseresznyefából, (Bothe & Ehrmann)
4. 1 új komplett ebédlobutor, tölgyfából, (Bothe & Ehrmann Zgb.)
5. 1 új uriszoba, tölgyfából, (Bothe & Ehrmann Zgb.)
6. 1 új Ehrbar zongora
7. 1 új bőr klubgarnitúra
8. 1 új motorbicikli, 5 HP
9. 1 nagy valódi perzsaszőnyeg (Afganistan)
10. 1 új Underwood írógép
11. 2 új női toilette koffer berendezve
12. 2 új kisebb motorbicikli
13. 2 új Singer varrógép
14. 2 új pianino
15. 2 új komplett konyhaberendezés
16. 5 új 12 személyes porcellán szerviz
17. 5 új gramofon, mindegyik 10 legújabb Shymmy-lemezzel
18. 5 új fényképezőgép
19. 5 új nagy utikoffer
20. 5 új sárgarézcstillár
21. 5 kisebb valódi perzsaszőnyeg (Shirvan és hasonló)
22. 5 női toilette asztalberendezés, kristályüvegből
23. 5 nagy gardiniere, kristályüvegből
24. 5 nagy virágváza, kristályüvegből
25. 5 karosszék gobelin szövethuzattal
26. 10 nagy kupékoffer, valódi bőrből
27. 10 kisebb kupékoffer, valódi bőrből
28. 10 női arany karperecóra
29. 10 férfi aranyóra
30. 10 6 személyes porcellán szerviz
31. 10 12 személyes feketekávé szerviz
32. 10 új bicikli
33. 10 álló lámpa
34. 10 piroti szőnyeg
35. 10 6 személyes feketekávé szerviz
36. 20 ezüst cigarettatárca
37. 20 férfi aranyóralánc
38. 30 női aranykarperec
39. 30 férfi bőrtárca
40. 30 női bőrridikül

A súlyos gazdasági viszonyok minden újonnan alapított hazai cégnek megnehezítik a versenyt a külföldi konkurenciával. Mivel azonban mi úgy érezzük, hogy a nagyérdemű közönségnek tesztünk szolgát azzal, ha minél rövidebb idő alatt megismertjük a legmodernebb francia módszerek szerint készített illatszereinkkel, melyek a legkiválóbb külföldi gyártmányokkal is sikeresen felvehetik a versenyt amellett, hogy jelentékenyen olcsóbbak is. Elhatároztuk, hogy e célból sorsolást rendezünk a fent felsorolt értékes nyereményekkel, amelyek egyúttal elsőrendű karácsonyi ajándékok lehetnek. Így hát alkalmat nyújtunk mindenkinnek arra, hogy csakély D. 60.— egy üveg e sorsolási parfümhöz és egy szép nyereményhez jusson

I. Feladat

Az alant felsorolt szótágozból 4 szó állítandó össze, amelyeknek az értelme a következő:

A — Tá — na — I — dam — me — Du — ri — li — Á — a — ka

1. (A — — — — —) Egy világrész (Continent)
2. (I — — — — —) Egy ország az Adriai tengeren
3. (D — — — —) A legnagyobb folyó Jugoszláviában
4. (A — — — —) Biblia szerint az első ember

II. Pályázati feltételek

1. A pályázaton részt vehet minden bel- és külföldi állampolgár.
2. Minden pályázó köteles az I. alatti rejtvényt megtejtését az alábbi címek egyikére ajánlott levélben beküldeni, névvel és pontos lakcímmel együtt és a boríték kívülről a „Pályázat” jelzéssel elhatárolva.
3. Minden pályázó köteles egyúttal egy üveg általunk gyártott parfümöt is vásárolni és e célból ugyanezre a címre 60.— dinárt (de nem helyzegekben) beküldeni. Megjegyezzük hogy minden üveg parfüm értéke, teljesen eltekinve a nyeremény lehetőségétől, magában véve jóval nagyobb, mint 60 dinár.
4. E reklámpályázatunkkal egyidejűleg útféle elsőrangú parfümöt hozunk forgalomba és azért kérjük a pályázókat levélükben meghatározni, melyiket óhajtják az alább felsorolt parfümök közül: Chypre, Mon caprice, Prince of Wales, Jockey Club, Ylang-Ylang.

III. Általános feltételek

- a) A pályázat kezdődik 1. évi október hó 20-án és végződik 1. évi december hó 23-án. Ugy a megtejtést tartalmazó levelek, mint a pénzküldemények legkésőbb december hó 23-ig beküldendők, mert különben nem vehetnek részt a pályázaton.
- b) Minden helyes megtejtést a beérkezés sorrendjében könyvből vezetjük a megfelelő folyószám alatt, amely sorszám a pályázóknak a parfümmel együtt be lesz küldve és ezeket a számkat december hó 24-én Milan Mihajlinec kir. közjegyző Zagreb, sorsolja ki és azok a nyertők között 8 napon belül ki lesznek osztva. A pályázatnál 60.000 résztvevőre számítunk, kevesebb pályázó esetén természetesen a nyeremények számát is hasonló arányban csökkentjük. A sorsolás eredményét közöljük az újságokban, azonkívül a nyertőket levélileg is és az első 10 díj nyertőt pedig sürgősen értesítjük.
- c) A pályázók, kik a 60 dinárt be nem küldik, vagy a rejtvényt helytelenül fejtik meg, nem vehetnek részt a sorsoláson. Azok a pályázók pedig, kik a 60 dinárt beküldték, de a rejtvényt helytelenül oldották meg, a pénzüket ellenértéke felében megkapják a megrendelt parfümöt.
- d) Minden pályázó tartozik ezen feltételeket elfogadni.
- e) A pályázó levelek, úgy mint a pénzküldemények Milan Mihajlinec kir. közjegyző címére Zagreb, Ilica 39 küldendők.
- f) Különben a pályázati terv mérvadó, amelyik Milan Mihajlinec közjegyzőnél letétbe van helyezve és minden pályázónak kívánatára felmutatandó.
- g) Az összes díjak csupán újonnan vásárolt elsőrendű tárgyak, azoknak egyrésze Zagrebban, Braća Fussmann kirakataiban Zagreb, Apolló mozi bejáratánál megtekinthetők. Zagreb, 1924. október 19.

„AIDA” proizvođnja parfumerija Zagreb, B-cesta 19a.

SPITZER LAJOS

SZŐRMENAGYÁRUHÁZÁBAN
SUBOTICA

NAGY
KIÁRUSÍTÁS

KEZDŐDIK
SZŐRMEÁRUKBAN
KABÁTOKBAN és BOÁKBAN

VILÁGLEKXIKON

November 15-étől fogva **150** dinár lesz a Világlexikon előfizetési ára, de eddig még mindig

125 dinár

árban lehet előfizetni a világháború óta megjelent első teljes magyar lexikonra, amely kb. 1000 oldalon hóféhér békeminőségű papírra nyomott, 16 színes térképből álló atlással, dus aranyozású remek teljes vászonkötésben jelenik meg. — Próbakötetek megtekinthetők.

„Kurir” könyvkiadóvállalat
Subotica, Vilsonova ulica 11. Telefon 5—14.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

ARMATURÁK, PUMPÁK, HYDRANSOK
ÉS SZIVATTYUK MINDEN FAJA

Teudloff-Koncern Jugoslav. d. d. za promet
armatura, sisaljka i strojeva
ZAGREB, Paromlinska cesta i (Paromlin) Pošt. pretinac 270

Cinésznek és lábbelimesternek ajánlunk prima sárgaszat 15. 16. 17. dináros árban; ugyanott egy kirakat szekrény is eladó. Mácsai i. Leiko. Rudics-utca. 8534

Komplett kovácsműhely betegség miatt rögtön eladó. Bogner János. Apatin.

Máv. 6 HP. 10 légkörös. lános magánjáró. 1908-ban készült. hozzátartozó könyv. 8-as cséplővel, betegség miatt eladó. Árpás Lajos. Bačko-Petrovoseo. 8469

Könyvkiadás!

Az alább felsorolt könyvek a mai naptól kezdve 25-40 százalékkal olcsóbban lesznek kiadva. — Amíg a készlet tart. — Vidékre a pénz előzetes beküldésével vagy utánvétellel szállítok.

Angol elbeszélések, kötte	16
Francia elbeszélések, kötte	16
Német elbeszélések, kötte	16
Orosz elbeszélések, kötte	16
Balzac: A büszke Emilia	30
Benda J.: Circe	35
Bartha L.: Az élet arca	18
Bongi A.: Élet a halálban	20
Bokay: Mi férfiak	15
Courths M.: Napsugár k. a.	16
Courths: Felszabadult élet	20
Végredelet	22
Dosztojevszky: Péterv. irás	30
Conan Doyle: Brixtoni rejt.	12
A sátán k.	30
Erdős: Assisibeli zsoldos	10
Ferenczy S.: Hegyen át	42
Forró: Erkölcstelen Omár	21
Gábor Andor: Hét pillangó	42
Goethe: Maximák és reflex.	30
Mester V. tan. évei	50
Heimburg: Szabina kéri	15
Mihászna k. a.	15
Holtz: Laknak-e a másvilág.	28
Ignotus: Novelláiból	12
Kürthy: Az ós	18
Karinthy F.: Kötélánc	46
Michaleis: A bíró	30
Müset: Javotte titka	30
Miklós: Madárka	28
Nagy L.: Az Andrássy-ut	16
Nagy E.: Phöbus védelme	20
Nádas: A bolondok ö. ének	20
Sienkiewicz: Quo Vadis I. II.	90
Tersanszky: Viszontl. drága	16
Kisérletek-Ij.	16
Tóth A.: Lomhagályán	12
Torday: Bolyonások Afrik.	48
Ujhelyi: Hogyan gazdagod.	20
Világirodalom Anekdotá	48
Zapolska: Rendőrfőnök	30
Virág: Nagy ur	12
Vajda: Sodoma és Gomora	16
Szomorj: Az élet diadala	16
Philippe: Perdrix apó	6
Zsoldos: Úrge	10
Baudelli: Költemények	14
Gauttier: Arija Marcela	15
Aranygyapjú	15
Goethe: Uj nelarina	10
Hoffmann: Martin mester	15
Arlus udvar	15
Sucery k. a.	18
Napkeleti szerelemek	15
Benedek: Irodalmi m. kötte	30
Bev. az olv. m. k.	30
Marvin: Nyug. civ. fejl. kötte	30
Naday: Jel. sz. törekvés k.	30
Némethy: Könyves mesters.	75
Rerrich: A lejt	30
Zoványi: Reform. Magyar.	80

A. MAMUŽIĆ
KÖNYVÁRUS
SUBOTICA, (Városháza)
8142

Ház nagy telekkel. ujonnan beosztott iaras székhelyén. fútcán. fakereskedésnek különösen alkalmas. jutányos áron eladó. Ugyanott eladó 2 drb vel-beckerekki »Voivodina« malomrészevény. Cim a kiadóban. 8506

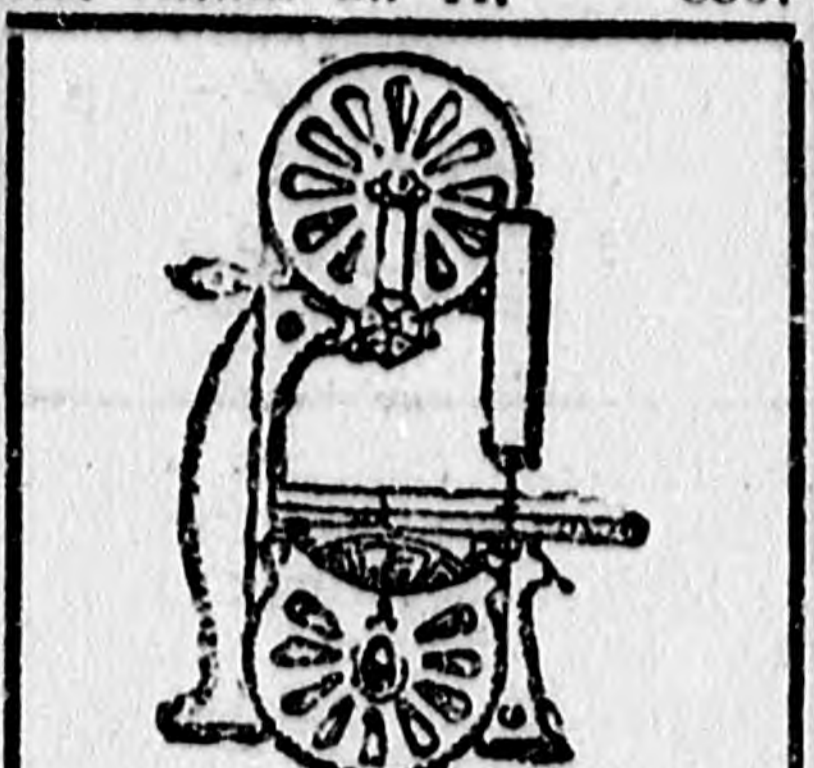
Egy 4-es Umrath-cséplőgép eladó. Kabók Gergely. Martonosi-szállás. 8494

ELADÓ VILLAMOSSÁGI ÜZLET

Bácska egyik legforgalmasabb városában egy 10 év óta fenálló virágzó villamossági és mechanikai üzlet, komplett felszereléssel és árukészlettel, elköltözés miatt eladó. Cim megtudható: **INTERREKLAM D. D.** vezérigazgatójának SUBOTICA Vojnovičeva ul. 7. 8345

Főtéren háromszobás lakás. modern palisander-ebédlő. világos jávorháló. előszoba- és konyhaberendezés butorral eladó és átadó. Cim a kiadóban. 8540

Házak eladása. lakások, butorozottszobák közvetítése. butorok eladása és közvetítése. Iroda, raktárhelyiségek kiadók. Langné. Agina ul. 11. 8567

Német faipari gépeket

legújabb típusu golyós csapágyazással és számszámokat subotici raktárból azonnal szállítok

JELLINEK JÓZSEF
SUBOTICA, Paje Kujundžićeva ul. 4. (Kasszinóval szemben)

Eladó Palicsan 4 lános föld szép uriházzal. Bővebbet: Dr. Magarasević ügyvédi iroda. 8570

Két éves. körül gyűrűs. uehéz. 8-as Hofherr cséplő hozzá. Schlick kazán. más vállalatok miatt eladó egvütt és külön-külön is. Ács Ferenc. Topola. 8468

Szlávy Oszkár
vaskereskedő
SOMBOR
Telefon 15 — Telefon 15

Rudvas, abroncs, tengely, sodrony, sodronyszeg.

Fekete, horgany, horgonyzott- és fehérlemezek.

Butorvasalás és épületvasalás

Háztartási és konyhafelszerelési cikkek.

Mindennemű vas- és vasszerszám lakatosok, kovácsok ésasztalosok részére.

Mezőgazdasági cikkek.

Eladó háztelkek a szeredi szőlőkben és egy új ház a Kiskörösi uton 222. szám alatt Tinka Pálnál. 8508

Somborban elsőrendű ételi mulató házzal egvütt eladó vagy pedig bérbe adom. Cim: Petar Klokić tulajdonos. Lastina ul. 5.

Pálinkaüzöstöt keresek sürgősen megvételre. — Ajánlatokat árral Bárány-szállóba. 8465

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vasnapotól és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkészletek az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonta 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegő melléklendé.

Eladó Clayton-Schuttelwort. 18 éves cséplőgarnitúra. fogaskerekes magánjáró. gyűrűs cséplő. teljes felszereléssel. Bata István. Orom. 8403

Antik szalongarnitúra valódi mahagóni, svájci brokattal áthuzva, valamint különféle háztartási felszerelések eladók **Bega-hirdető V. Beeskerek**

Háló. ebédlőbutorok utánosan eladók: Palicsan. Bővebbet a gyógyszertárban. 8334

Házeladás! Srpski Miletićen. Bačka. főhelyen, öt szoba. előszoba. parkettel. minden szükséges mellék-helyiséggel. Száraz bejáró. Villany bevezetve. — **Üzlethelyiségnek** nagyon alkalmas. Eladás 1924 november 23-án vasárnap délután három órakerülvénosan árverésen. esetleg szabad kézből. Kedvező fizetési feltételek. — Bővebbet községi közgyűlésnél. 8213

6 HP Hofherr és Schrantz locomobil eladó. Béia Steiner. Vel.-Kikinda. 8250

Balog Lina
VÁLOGATOTT FINOM MÁRKÁS MŰTÁRGYAI
LEGMEGFELELŐBBEK MINDEN ALKALMI AJÁNDÉKNAK. — ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS

Modern képherekek, képherekezés, esillárok, díszfalak

BACHINGER F. képherekező
képherekegyűjtemények gyártása
kézimunkák szakszerű keretezése
Subotica, Bene Sudarevićeva (Bercsényi) ul. 34

226 **WEISZ JENŐ**
kefeárugyára
Subotica, Telefonsz. 188.
AJÁNLJA
KITŰNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVÜLI KEFE, ECSET, SEPRÓ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT

5 lános föld szállással Sebešićen. 11 1/2 kapa homok. 5 kapa szőlő. a Matsai-ut közleiben. eladó. Érdeklődni Csonka Antalnál. rendező-pályudvar mellett. 8492

Személvautó. 16 üléses. 35 lóerős Turinó Fiath iókarban. I cséplőgarnitúra. 8 lóerős kazán Schutlewert cséplő elevátoros Hofherr és Schrantz. összesen 11 szilikacséplőn kaphatók. Érdeklődni Salamander. Beograd. Knez Mihailova ul 17. 8488

Megérkeztek az őszi újdonságok:

- FRANCIA DATOLYA
- MALAGA SZÖLLŐ
- MAZSOLA SZÖLLŐ
- SMYRNA FÜGE
- KOSZORU FÜGE
- KOSÁR FÜGE
- MANDOLA
- MOGYORÓ
- JÁNOS KENYÉR
- VANILIA
- CITRONÁD
- CUKROZOTT NARANCSHÉJ
- SZARDINIA, RÁK
- STB. OLAJBAN
- KOESTLIN
- TEASÜTEMÉNYEK
- PÖRKÖLT KÁVÉK
- NYERS KÁVÉK

nagybani áron Klein Géza
fűszer- és csemegeárú nagykereskedése
Subotica 8552

Pólyahuzatok. csesemőnek való szobakosár. himzett függönnyel. mosdóra felszerelhető pólyázóasztal. olcsón eladók. Cim a kiadóban. 8355

KISS ZÁLOGINTEZETE mindentéle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra; v. férfi, női raglán és télikabátok való. Ékszerek, ruhák, kabatok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladotnak, Subotica kör. Bogovićeva (Kini) si) ul. 12. 2 5697

Elköltözés miatt eladó és azonnal átvehető ujonnan épült sarokház ióforgalmu fűszerüzlettel és vendéglőberendezéssel együtt. Obedar Bosko Senta. 8456

ZÁLOGKÖLCSÖNT közvetíték ékszerekre. — Veszek-eladók drágaköveket, ékszereket. — Árverésen visszamaradt tárgyak olcsón kaphatók Pátkainál. Ivan Antunović ulica 4. (Novák-ház. a vasutnál.) 8829

GYAPJUIPAR R. T. VEL-BECKEREK
KÉSZIT KÉZZEL CSOMÓZOTT
SMYRNASZŐNYEGEKET
MŰVÉSZI KIVITELBEN
Képviselet: Novisadon Krausz Ede cégnél
Suboticián: Hoffmann Mihály özvegye cégnél

Eladó átalakítás miatt egy 5-6 HP nyersolajmotor. komplett. december 15-ig helyszínen üzemben megtekinthető. Ugyanott egy Schmidt-féle jó állapotban lévő zongora. Veszek egy 220 volt 35 Amp. forgóáramú villanymotort kapcsolótáblával. Royal-bioskop Crvenka. 8516

Elsőrendű szlovén és beremendi M É S Z
legjobb minőségű száraz
RETORTA FASZÉN
beocini portland
CEMENT
vagonféltelben és kicsinyben
RÉVAI ADOLF
Subotica, Csirkepiacz
Telefon 551.
Paszéta csemagolva is kapható

Szivógázmotor gépészt hosszabb gyakorlattal bíró igazi szakmestert keresek december elsei belépésre basahidi hongermalomba. Ajánlatok fizetési igérvények és az eddigi működési hely megjelölésével Berger Márton. Vel.-Kikinda címre küldendők. 8473

KÜLÖNFÉLE
Üzlethelyiség kiadó. ablakok, aítók. ebédlő. asztal. kályha és kályhacsövek eladók. I. Peštanska ul 4. 8542

Száraz nagy raktár. beltéren. azonnal kiadó. iparüzemnek is alkalmas. Cim a kiadóhivatalban. 8538

Ióforgalmu. negyven év óta fennálló pékség azonnal kiadó. VI. Vukovićeva ul. 30. 8536

SATIN garniturák plüssel
Készit:
GARDIO
vállalat, Sombor 8115

Butorozott szoba esetleg konyha és spejzzal. azonnal kiadó. Cim a kiadóban 8429

Abonensokat elfogad Resoné. Baruna Trenkova (Régi szénatér) 4 havonta 620, 520, 480 és 300 dinári. Napi kosztosokat is. 8532

Vel-beckerekki gabonacég azonnali belépésre ügyes és szakképzett raktárnokot keres. Ajánlatok fizetési megjelöléssel »GABONA« jelige alatt Bega-hirdetőhöz Vel.-Beeskerek küldendők. 8350

Helviség udvarban. egyfürdő utcában. kiadó. Bővebbet Földes ruházletben. 8829

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfő—szerda

Vasárnaptól szerdáig

Ádám és Éva

Nagyszabású filmjáték 6 felvonásban.

Főszereplők

Éva... Dagny Servaes
Ádám... Rudolf Fürster

A kettős életű Mae Murray Newyork híres Becker Bábó és Fedák Sárijának újtonsága

A torreador szerelme

8 felvonásban a viador partnere

Rudolf Valentino

Sentán egy vendéglő, forgalmas uton, a város központján 3 szoba berendezéssel együtt kiadó. Bővebbet Bergel Jakab Sentán. 8516

Felhívás. Felhívjuk az összes szabómunkásokat, hogy 10-én este 7 órakor a Munkás-Otthonban tartandó tagértekezleten megjelenni sziveskedjenek. A vezetőség. 8495

Cipő-

különlegességek mérték után legolcsóbban kaphatók

Markottnál

Novisad, Miletićeva (Kenyér) u. 15 4275

Zriniski trgen. Csakás házból téglatornyelék ingyen elhordható. 8533

Biztos jövedelem

200.000 dinárral társulhat, új fejlődőképes nagyobb iparvállalathoz. Ajánlatokat továbbít: Bega hirdetőiroda Veliki Bečkerek. 8547

Soffőr-iskola. A Vajdaság legmegbízhatóbb soffőr-iskolája lelkiismeretesen tanít szavatosság mellett európai és amerikai gyártmányú luxus- és teherautókkal. Tilly Béla automobilfuvarozási vállalata Sombor. Apatinski put 22. 8543

Maláta

kapható

Lövy és Tsa

keményítőgyár r. t. III. kör 8380

Čantavirski put

Srpski-Krsturon (Bánát) nagy vendéglőt készítenek vagy érbe kiadnám. — Előnyben részesülnek özvegy asszonyok, vagy családnélküli pár. Setyevrov Sándor. 8535

Legjobb és legolcsóbb

hentesárakat

csak

Szabados

városháza alatti (volt hatósági husszék) üzletben szeresheti be nagyban és kicsinyben. Esténként meleg debreceni kolbász és meleg husok. Ugyanott tanonc felvétetik.

Butorozott szoba magányos urnak, esetleg konyhával kiadó. I. Topnička ul. 17. 8553

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdésközlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

OLCSÓBB LETT A SZEMÜVEG

Valódi Zeiss üvegek garancia mellett. Legnagyobb választék! Villany-üzem.

TENNER OPTIKUSNÁL

Subotica Kralja Aleksandra ulica 11. szám.

Háromszobás elegánsan butorozott nyílakás azonnal kiadó, esetleg butorral kiadó. Bővebbet: Bárány-szálló portásnál. 8463

Zongorát, pianinót, ölhónapos részletfizetési feltételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy választék új angol és bécsi szerkezetű, valamint átírt zongorákban. Kain hangszernagykereskedő Subotica, városi székház.

Ingyen minden vásárlónak egy divatos sapka, aki ruhaszükségletét Földes Samu ruháüzletében Suboticián (Narod-kávéház mellett) vásárolja. Reklám árain következők: Esőköpenyek D 450, férfijelöltőny D 650-től. Raglán 600 D. Bőr kabát 1100. Női kabátok 600 Din.-től. Gyermekek ruhák, leányköpenyek minden árban kicsinyben és nagyban.

Pianinó bérbé keresetetik. Cím a kiadóban. 8568

Kaucióképes és föltétlen megbízható csajados ember pénzbeszedő. raktárnoki vagy ehhez hasonló állást garancia mellett vállal azonnali belépésre. Címe: Mafusev - iroda. edénypiac. 8486

Gradska Kafana Városi Kávéház

minden ünnepnapon csütörtök és vasárnap 5 órai tea

BEER JENŐ

szalonzenekarának közreműködésével.

Kankónál (gennyes folyásnál), huyecsőbántalmaknál a legjobb hatnak a már 18 éve ismert Larucin-kapszulák és pálcikák. — Egy doboz ára 20 dinár. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Különböző postai szétküldés. Blum (Illés) gyógyszerár, főpostával szemben. 5463

Elveszett erszény Varga Erzsébet névre szóló iparigazolvánnyal és 1000 koronára pénzzel. Becsületes megtaláló a pénz megtartásával adja be a kiadóra.

TÖLGYFA-PARKETTÁT

ajánl nagyon jutányos áron

Atlas d. d. Novisad

Köleskása, prima minőségű, 100 kg-tól kezdve minden mennyiségben, a napi legolcsóbb áron beszerezhető. Ugyanott köles vegyöntetelben is kapható. — Fehér-malom, Senta. 8289

TERÉZIA crém

ZYMOL fagybalsam

LIKOR és RUM

essencia

E. phaló DECSY GYULA gyógyszerárban a. kiskápolnával szemben. 8111

Vaskereskedők figyelmébe! Asztali tüzhelyek, üstházak, dobkályhák gyönyörű kivitelben, legolcsóbb áron kaphatók. — Krakovszky János tüzhelylakatosnál, Bačka-Topolán 7816

HAMBURG és SISIĆ

BÖRÖNDÖS, SOMBOR 4059

Mintakollektiókat rendelésre szállít engrosban.

Kemény Herman v. helyhatósági állatorvos, Iakt. VIII., Ivana Antunovićeva ul. 4. telefon 29. Látogatási díjak: Belterületen: 40 dinár. Küllterületen minden megkezdett óra után 40 dinár. — Ojtási díjak: Nagy állatok ojtása darabonként 5 dinár. Sertések ojtása darabonként 3 dinár. Baromfiak ojtása darabonként 2 dinár. — Mérsékelt műtét és szavatossági vizsgálati díjak. Ingyenes állatorvosi tanácsadás és körmeápolítás. — Szegénysorsu állattulajdonosoknak 25% kedvezmény. 8305

Schlager Henrik

speciális bőröndös és bőrárúüzlet

Subotica,

Aleksandrova ulica 1. sz.

Állandó nagyraktár!

Olcsó árak! 7759

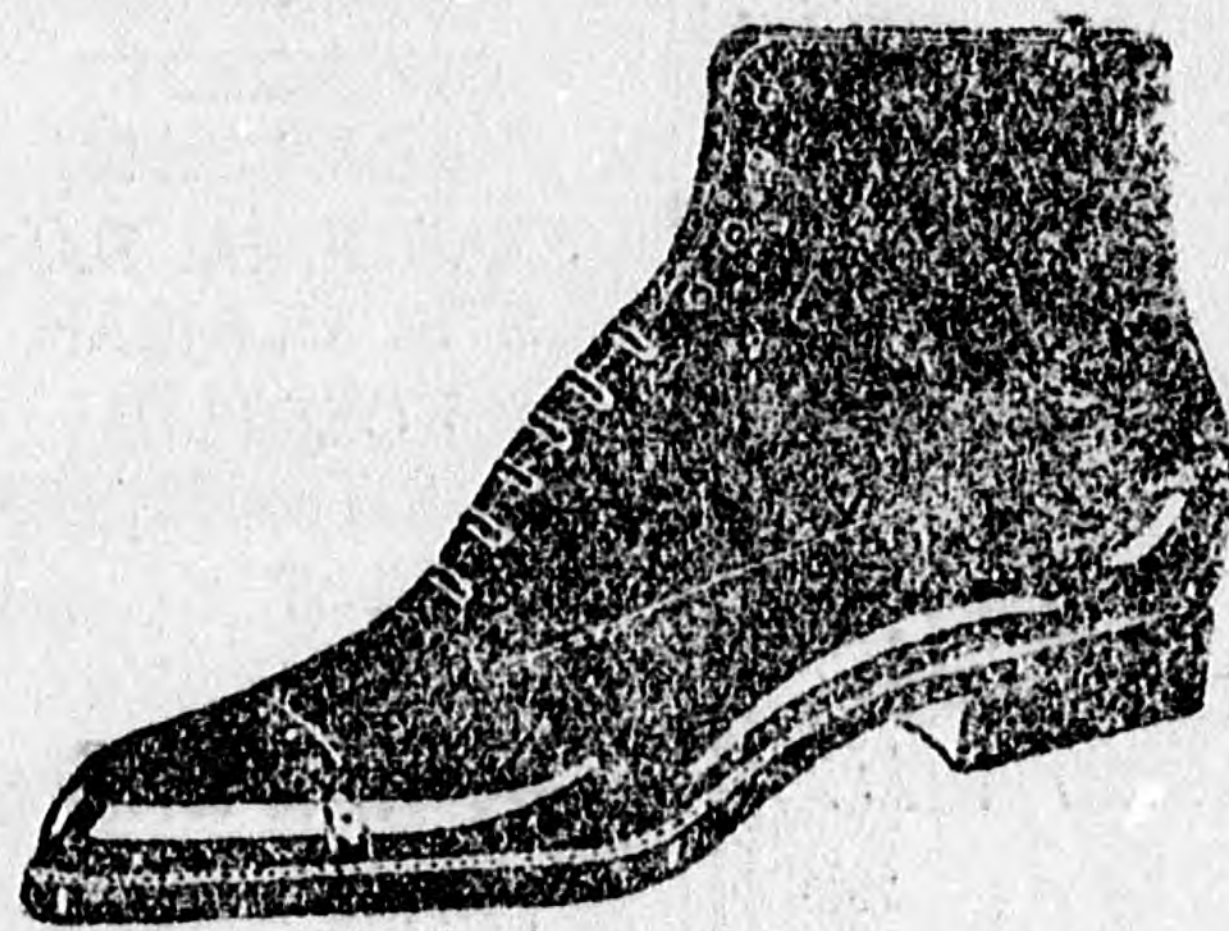
Gummi bélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Hízásnál, kövérségnél Fuscin-tabletták teljesen ártalmatlanok és étrendi változtatás nélkül is biztosan hatnak. Nem mirigy és nem hashajtó. Kimerítő leírás ingyen. Blum (Illés) gyógyszerár, főpostával szemben. 5463

A VI-ik körben egy szép ház (három uccai szoba, nyári konyha és szoba) mely azonnal beköltözhető és gazdálkodásra is igen alkalmas, kiadó. Bővebbet a kiadóban.

Butorozott szoba, központban, jutányosan kiadó. Vuković ul. 10., az udvarban. 8433

Praktikus amerikai félgömbölyű cipőt visel

MINŐSÉG 9697

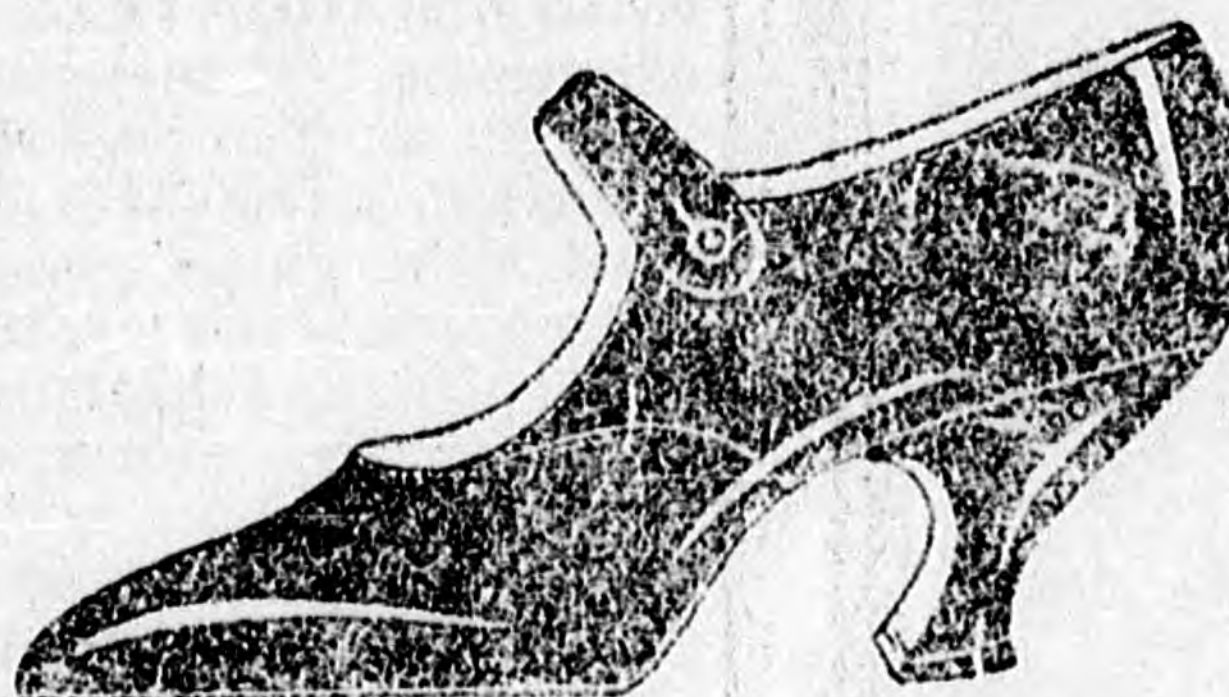
Elegáns rámán varrott férfi cipő. Közkedvelt összes végzőknél, akik súlyt fektetnek a kényelmes járásra. A cipő elsőrendű boxból van készítve, szilárd talppal és gummi sarokkal, elsőrangú kidolgozás, minden nagyság állandóan raktáron Din. 369.—

MINŐSÉG 2963

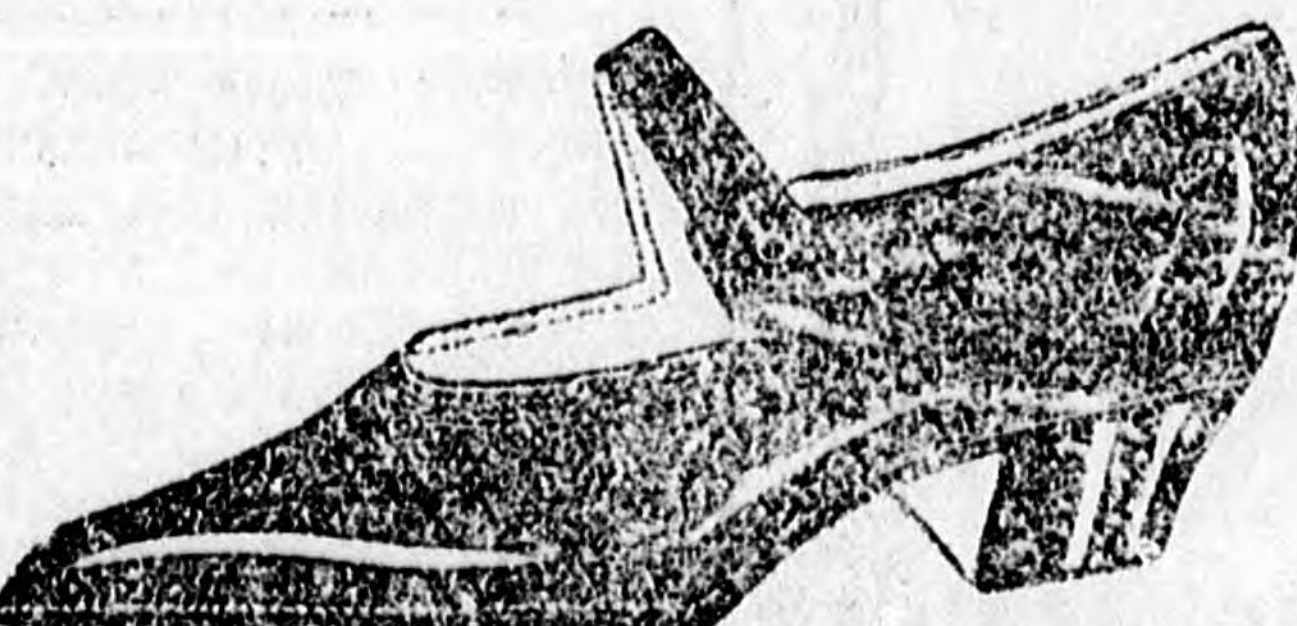
Fiucipők 8-tól 14 éves korig, elsőrendű boxból készítve. Ez a cipő örömet szerez a gyermekeknek, mivel semmi fájdalmat nem éreznek benne. Minden szám állandóan raktáron Din. 149.—

A HÖLGYEK TOVABB IS VISELIK

MINŐSÉG 15855

Szép és szolid spanglis cipő, prima lakkból. Hegyes fazon, francia magas sarokkal. Csodásan szép formája kielégít minden kívánságot és elegánsá várázsolja a lábat Din. 299.—

MINŐSÉG 0655

Izléses cipő, amelyet az egész világon viselnek úgy a korzón, mint a társaságban, elsőrendű anyagból készítve, alacsony bőr sarokkal és gummival Din. 199.—

Subotica, Sombor, V.-Bečkerek,

Novisad, Beograd, Osijek, Brod, Zagreb, Sarajevo, Dubrovnik, Skoplje